

Міністерство освіти і науки України

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

кафедра німецької та французької мов і методики їх навчання

«До захисту допускаю»

Завідувач кафедри німецької та французької

мов і методики їх навчання

кандидат психологічних наук, доцент

_____ В.М.Лопушанський « « 2025 р.

**ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ INSTAGRAM У ПРОЦЕСІ
ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕННОСТІ**

Спеціальність: 014 Середня освіта (Німецька мова та зарубіжна література)

Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (німецька, англійська))

Магістерська робота

на здобуття кваліфікації – магістр середньої освіти, вчитель німецької мови та зарубіжної літератури, вчитель англійської мови та зарубіжної літератури

Автор роботи Гнатів Павло Ігорович

Науковий керівник

кандидат філологічних наук, доцент кафедри

німецької та французької мов та методики їх навчання

Гоцинець Ірина Львівна

_____ *підпис*

Дрогобич, 2025

Використання соціальної мережі Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності

Оцінка за період навчання (за результатами зведеної відомості)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

прізвище, ім'я

Анотація

Гнатів Павло. Використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності.

У роботі досліджується використання соціальної мережі Instagram як сучасного інструменту формування німецькомовної лексичної компетентності у процесі вивчення німецької мови. Розглядається потенціал платформи для розвитку активного та пасивного словникового запасу, а також навичок читання й контекстного розуміння мови через взаємодію з візуальним та текстовим контентом. Автор аналізує різноманітні методики інтеграції Instagram у навчальний процес: створення тематичних постів, вивчення хештегів, коментування публікацій носіїв мови, використання інтерактивних історій та тестів. Окрему увагу приділено перевагам та обмеженням цього підходу, зокрема мотиваційним аспектам, розвитку креативності та ризикам інформаційного шуму. Висвітлюється практичне значення використання Instagram для підвищення ефективності навчання та формування сучасних комунікативних компетентностей у студентів.

Ключові слова: *Instagram, німецька мова, лексична компетентність, соціальні мережі, навчання іноземних мов, цифрові технології у освіті, мотивація, комунікативні компетентності.*

Adstract

Hnativ Pavlo. Using Instagram in the Process of Developing German Lexical Competence.

The paper explores the use of the social network Instagram as a modern tool for developing German lexical competence in the process of learning the German language. The potential of the platform to enhance both active and passive vocabulary, as well as reading skills and contextual language comprehension through interaction with visual and textual content, is examined. The author analyzes various methods of integrating Instagram into the educational process, including creating thematic posts, studying hashtags, commenting on posts by native speakers, and using interactive stories and quizzes. Special attention is paid to the advantages and limitations of this approach, particularly motivational aspects, the development of creativity, and the risks of information overload. The practical significance of using Instagram to increase learning efficiency and foster modern communicative competencies in students is highlighted.

Keywords: *Instagram, German language, lexical competence, social networks, foreign language learning, digital technologies in education, motivation, communicative competencies.*

Зміст

Перелік умовних скорочень

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи формування лексичної компетентності.

1.1. Поняття лексичної компетентності та її структура.

1.2. Лексична компетентність як компонент комунікативної компетентності.

1.3. Особливості навчання німецької лексики у контексті цифрових технологій.

Розділ 2. Instagram як інструмент навчання лексики.

2.1. Можливості Instagram для навчальних цілей.

2.2. Аналіз навчального контенту у Instagram: приклади та рекомендації.

2.3. Використання Instagram для інтерактивного навчання лексики.

Розділ 3. Методика використання Instagram у процесі формування лексичної компетентності.

3.1. Розробка методичних рекомендацій для використання Instagram.

3.2. Планування навчального процесу з використанням Instagram.

Розділ 4. Ефективність перевірки запропонованої методики та аналіз її результатів.

4.1. Ефективність методики використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності.

4.2. Результати анкетування старшокласників щодо використання Instagram у навчанні та висновки щодо ефективності запропонованої методики.

Висновки

Список використаної літератури

Zusammenfassung

Summary

Перелік умовних скорочень

АМ – автентичні матеріали

ЛК – лексична компетентність

ЛН – лексичні навички

КК – комунікативна компетентність

МК – мультимедійна компетентність

ЦТ – цифрові технології

Вступ

Живучи в епоху глобалізації, люди відчують залежність від технологій, адже всі можливості доступні на відстані одного натискання. Технології мають доступ практично до всіх сфер людської діяльності. Найзручнішим способом доступу до технологій є використання смартфона. У наш час, покладаючись на мобільні телефони з доступом до інтернету, ми вже можемо користуватися кількома соціальними мережами та застосовувати їх будь-де й будь-коли, якщо є підключення до інтернету. Це робить потік інформації більшим і швидшим.

Для соціалізації можна використовувати численні платформи, відомі як соціальні мережі, які дозволяють отримувати інформацію з суспільства миттєво.

З появою більш сучасної та різноманітної епохи соціальні мережі набули популярності серед широкого загалу, особливо серед молодого покоління. З огляду на те, що більшість молодих людей та студентів користуються соціальними мережами, це може полегшити доступ до навчальних матеріалів або знань. Однією з можливостей використання соціальних мереж є доповнення навчання в класі. Соціальні мережі часто використовуються для вивчення мов, зокрема для вивчення словникового запасу. Однією з важливих частин навчання в класі є словниковий запас. Тепер ми можемо розширювати свій словниковий запас, читаючи публікації людей у соціальних мережах.

Словниковий запас є першим елементом і важливим компонентом англійської мови, тому студенти повинні вивчати його. Адже, вивчаючи словниковий запас, вони також навчаються говорити, слухати, читати та писати.

Для формування лексичної компетентності однією з цікавих технік розвитку словникового запасу є використання функцій інтернету. Нові технології для викладання німецької мови базуються на переконанні, що опанування структури мови є важливішим, ніж засвоєння словникового запасу.

Користувачі визнають соціальні мережі як потужний ресурс, який дозволяє покращувати мовні навички, включаючи граматику, словниковий запас і вимову. Це стало особливо важливим під час пандемії у 2020 та 2021 роках, коли Instagram перетворився на інструмент, що кардинально змінив підхід до вивчення іноземних

мов. Помітно, що взаємодія та навчання є нерозривними до такої міри, що цей процес підтверджує наукові теорії, засновані на припущенні, що онлайн-навчання має тенденцію витіснити навчання у класі.

Instagram — це візуальна соціальна мережа, що передбачає важливість естетики. Instagram дозволяє користувачам виражати себе, наприклад, через написання підписів до фотографій чи відео, ділитися інформацією, взаємодіяти з іншими, проводити вільний час і навіть розважатися.

Сьогодні ми можемо побачити безліч наукових праць присвячених проблемі розвитку іншомовної лексичної компетентності з використанням соціальних мереж, але є лише поодинокі наукові доробки щодо використання Instagram у процесі формування німецькомовної компетентності. Саме тому це спонукало нас до вивчення цієї проблеми і виокремило її як актуальну.

Проблемою розвитку іншомовної лексичної компетентності займаються багато українських науковців. Серед них: Б. В. Беляєв, В. Д. Борщовецька, С. М. Бучацька, П. Б. Гурвич, В. С. Кондратьєва, З. М. Корнєва, Г. В. Кудрявська та інші. Серед іноземних науковців є наступні: I. S. P. Nation, N. Schmitt, B. Laufer, S. Webb, P. Meara, R. Carter. Безліч праць українських та іноземних науковців є присвячені використанню соціальних мереж, мобільних додатків тощо для вивчення іноземної мови та вдосконалення мовних компетентностей у різних видах діяльності, але лише окремі присвячені використанню Instagram у процесі вдосконалення лексичних знань. До них відносяться Т. Розумна, І. Гоцинець, Т. Мельничук, N. Mansor, N. Rahim, J. Mompean, F. Handayani, L. Khalitova, G. Gulnara та інші.

У зв'язку з цим **метою** нашого дослідження є реалізація моделі формування лексичної компетентності учнів старших класів на уроках німецької мови з використанням Instagram.

Об'єкт дослідження – використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності.

Предметом дослідження – методика використання Instagram у процесі формування лексичної компетентності учнів старших класів та її ефективність.

Мета та предмет дослідження визначають його основні **завдання**:

- подати поняття лексичної компетентності та її структура;

- охарактеризувати лексичну компетентність як компоненту комунікативної компетентності;
- описати особливості навчання німецької лексики у контексті цифрових технологій;
- окреслити можливості Instagram для навчальних цілей;
- здійснити аналіз навчального контенту у Instagram: приклади та рекомендації;
- довести доцільність використання Instagram для інтерактивного навчання лексики;
- представити розробку методичних рекомендацій для використання Instagram;
- написати планування навчального процесу з використанням Instagram;
- експериментально довести ефективність методики використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності;
- представити результати анкетування старшокласників щодо використання Instagram у навчанні та висновки щодо ефективності запропонованої методики.

У ході роботи використовуються наступні **методи дослідження**:

- 1) критичний аналіз наукової і методичної літератури за даною проблемою;
- 2) вивчення й узагальнення позитивного досвіду вчителів, отриманого під час спілкування;
- 3) спостереження за навчальним процесом з німецької мови.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що у роботі робиться спроба модифікувати методику використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності в старшій школі.

Теоретичне значення роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні доцільності формування англомовної фонетичної, лексичної, граматичної компетентностей учнів старших класів як основних складових мовної компетентності.

Практична цінність дослідження полягає у доцільності та ефективності методики використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної

компетентності. Це дає можливість використовувати запропоновані методичні рекомендації на практиці.

Структура роботи: Магістерська робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списком використаної літератури, резюме німецькою та англійською мовами.

У Вступі визначається актуальність та новизна теми, що досліджується, обґрунтовуються основні проблеми, об'єкт та предмет, мета, завдання, методологічна база, практичне значення та методи дослідження.

Розділ 1 «Теоретичні основи формування лексичної компетентності» розглядає поняття лексичної компетентності та її структуру, характеризує лексичну компетентність як компоненту комунікативної компетентності, описує особливості навчання німецької лексики у контексті цифрових технологій.

Розділ 2 «Instagram як інструмент навчання лексики» окреслює можливості Instagram для навчальних цілей, подає аналіз навчального контенту у Instagram: приклади та рекомендації, презентує використання Instagram для інтерактивного навчання лексики.

Розділ 3 «Методика використання Instagram у процесі формування лексичної компетентності» представляє розробку методичних рекомендацій для використання Instagram, описує планування навчального процесу з використанням Instagram.

Розділ 4 «Ефективність перевірки запропонованої методики та аналіз її результатів» доводить ефективність методики використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності, представляє результати анкетування старшокласників щодо використання Instagram у навчанні та висновки щодо ефективності запропонованої методики.

Висновки дають стислість та лаконічність викладеного матеріалу у запропонованій роботі.

Список використаної літератури налічує 42 джерела.

Розділ 1. Теоретичні основи формування лексичної компетентності

1.1. Поняття лексичної компетентності та її структура.

Важливим компонентом мовної компетентності є лексична компетентність, яка передбачає володіння словниковим запасом і вміння користуватися ним у відповідних ситуаціях. Оскільки це гарантує успішне вивчення німецької мови та майбутнє володіння нею, розвиток лексичної компетентності учнів у шкільному віці є особливо важливим.

Використання мультимедійних технологій у навчанні німецької мови в основній школі включає використання сучасних технологій, таких як комп'ютери, проектори та електронні дошки. Ці інструменти не тільки допомагають розвивати мислення та творчість учнів, але й роблять уроки цікавими та захоплюючими.

На уроках німецької мови в основній школі основним методом розвитку лексичної компетентності є використання різноманітних ігор, вправ і завдань, які сприяють розширенню словникового запасу учнів і розвитку їхніх навичок користування ними.

Лексична компетентність (ЛК) є важливим компонентом комунікативної компетентності, що визначає здатність мовця адекватно використовувати лексику в усному та писемному мовленні.

За визначенням В. Колесника, лексична компетентність полягає у здатності правильно відбирати, організовувати й застосовувати слова та вирази у відповідному контексті [5]. Це означає, що знання окремих слів недостатньо; необхідно розуміти їх значення, семантичні відтінки, граматичні властивості та прагматичне використання.

Він також зазначає, що лексична компетентність – це здатність мовця правильно відбирати, організовувати і застосовувати слова та вирази у відповідному контексті. Вона включає не лише знання лексичних одиниць, але й розуміння їх семантики, граматичних властивостей та прагматичних аспектів.

Н. Бориско наголошує на важливості семантичної систематизації лексики для її активного засвоєння, вказуючи, що системність лексичних знань є основою для формування мовленнєвої компетенції [4].

Н. Бориско розглядає ЛК як «систематизоване знання лексичного складу мови, що дозволяє студентам адекватно розуміти й використовувати лексику в усному та писемному мовленні». Її формування передбачає розвиток навичок використання слів у реальному комунікативному середовищі [4].

С. Ніколаєва визначає ЛК як «цілісність певного запасу лексичних одиниць і здатність правильно їх використовувати, вмюючи вимовляти та писати їх, розуміти під час слухання й читання, а також граматично організовувати» [10, с. 68–69].

Г. Лялевська трактує лексичні вміння і навички як «знання звукової форми лексичної одиниці іноземної мови, знання графічної форми, правил орфографії, граматичних знань для утворення слів, знання семантики слів для формування вільного висловлювання, знання правил взаємозв'язку відповідних слів» [6, с. 4–6].

За словами С. Ніколаєвої, засвоєння словникового запасу визначається як пошук слова, що зберігається в пам'яті, поєднання слів на основі семантичної сумісності відповідно до граматичних норм, а також включення фрази до речення [10, с. 67–69].

За Дж. Річардом і Т. Роджерсом, лексична компетентність включає знання словникового запасу, фразеології, колокацій та лексико-граматичних конструкцій, що забезпечують ефективну комунікацію в різних ситуаціях [34].

Вони також стверджують, що лексична компетентність – це складова мовної компетентності, яка включає знання словникового запасу, фразеології, колокацій і лексико-граматичних конструкцій. Вона забезпечує можливість мовцю адекватно висловлювати свої думки та досягати комунікативних цілей.

Л. Бахман у моделі комунікативної компетентності визначає лексичну компетентність як «ключовий елемент мовної компетентності, який тісно взаємодіє з граматичною, соціолінгвістичною та стратегічною компетентністю» [17].

Він подає поняття ЛК як ключового елементу мовної компетентності, що охоплює знання і здатність до використання слів у мовленні відповідно до їхніх семантичних і прагматичних характеристик.

Н. Шміт окреслює ЛК як знання лексичних одиниць мови (словникового запасу) та їхнього функціонування в мовленні. Вона включає семантичне, морфологічне та контекстуальне розуміння слів і фраз [38].

М. Льюїс подає наступне визначення - ЛК – це здатність використовувати слова і фразеологізми в комунікативних ситуаціях, зокрема через знання колокацій і сталих виразів, які формують основу для комунікації в реальному світі [30].

Попри різні формулювання, усі дослідники підкреслюють багатовимірний характер лексичної компетентності. Вона охоплює знання лексичних одиниць (слова, фрази), розуміння їхньої семантики, граматики, прагматики та здатність застосовувати їх у контексті для досягнення комунікативних цілей.

Здатність учня розуміти та використовувати слова як в усній, так і в письмовій формі є відомою як лексична компетентність. Варто зазначити, що лексична компетентність також включає знання системи і норм мови, що вивчаються, які використовуються в практиці, тобто в мові.

В основі лексичної компетентності лежить навичка використовувати лексику. Лексичні навички включають розуміння слова як основної одиниці мови, його форм, значення та вживання.

Слова, які ми запам'ятовуємо, не існують окремо; вони є частиною системи лексико-семантичних відносин, яка складається з двох типів структурних відносин: парадигматичних і синтагматичних. Ці стосунки допомагають включати слово в мовний ланцюг і витягувати його з довготривалої пам'яті.

Формування лексичних навичок (ЛН) є найважливішим компонентом змісту навчання англійської мови. Під формуванням лексичних навичок розуміють розвиток репродуктивних лексичних навичок, рецептивних навичок, навичок обґрунтованого здогаду та використання словників.

Репродуктивні ЛН включають правильне використання лексичних одиниць активного словника в усній та письмовій формі.

Рецептивні ЛН передбачають розпізнавання та розуміння лексичних одиниць під час читання та слухання.

Навички обґрунтованої здогадки означають визначення значення лексичних одиниць із потенційного словника.

Навички використання словників передбачають здатність користуватися двомовними, одномовними, фразеологічними, тематичними та етнографічними словниками.

Лексична компетентність має багатокомпонентну структуру, яка включає когнітивний, прагматичний та діяльнісний аспекти.

Когнітивний компонент

Цей компонент охоплює знання:

- Словникового запасу: знання слів, їхніх значень та граматичних форм [33].
- Семантики: розуміння багатозначності, синонімії, антонімії, омонімії та метафоричних значень [7, с.56].
- Колокацій: типових поєднань слів, наприклад, "make a decision" у англійській чи "eine Frage stellen" у німецькій [30].

Прагматичний компонент

Орієнтований на використання лексики в реальному контексті. Важливою є здатність:

- Враховувати соціокультурні особливості.
- Використовувати лексичні одиниці відповідно до стилю та реєстру мовлення.
- Застосовувати фразеологізми, ідіоми, кліше в комунікації [22, с.5].

Діяльнісний компонент

Пов'язаний із практичними навичками:

- Вміння використовувати лексику для розв'язання комунікативних завдань.
- Автоматизація мовленнєвих навичок.
- Використання стратегій для компенсації браку словникового запасу (наприклад, описовий підхід або синонімія).

1.2. Лексична компетентність як компонент комунікативної компетентності.

ЛК є ключовим компонентом комунікативної компетентності, яка забезпечує можливість ефективної взаємодії у вербальній комунікації. Це здатність мовця розуміти, засвоювати та правильно використовувати лексичні одиниці для побудови усних та письмових висловлювань. Без достатнього рівня лексичної компетентності, навіть при добре розвинених інших аспектах мовної компетентності (граматичній, фонетичній тощо), повноцінна комунікація стає неможливою.

Комунікативна компетентність (КК) – це здатність ефективно використовувати мову в реальних ситуаціях спілкування, враховуючи мовні, соціокультурні, прагматичні та інші аспекти. Вона забезпечує мовцю можливість адекватно висловлювати свої думки, розуміти співрозмовника, враховувати контекст комунікації та використовувати відповідні мовні засоби.

Д. Гаймс ввів термін "комунікативна компетентність" у 1966 році. На противагу моделі Хомського [24], яка акцентувала увагу лише на граматичній компетентності. Д. Гаймс розширив поняття, включивши соціокультурні аспекти мови. Він зазначав, що комунікативна компетентність – це знання того, *що сказати, коли сказати, як сказати і кому сказати* [25].

Я. Цегградська досліджував КК у контексті міжкультурного спілкування. Наголошував на значенні знань культурних норм та етикету при спілкуванні іноземною мовою [23, с.34] .

Н. Бориско аналізувала КК у процесі навчання іноземних мов в українських навчальних закладах. Вказувала на необхідність розвитку комунікативних стратегій у студентів [3].

КК є багатоаспектним поняттям, яке досліджується у різних дисциплінах – лінгвістиці, педагогіці, психології. Завдяки працям таких вчених, як Д. Гаймс, М. Каналі та М. Суейн, Л. Бахман, стало зрозуміло, що успішна комунікація вимагає не лише знання мови, але й розуміння соціальних, культурних і прагматичних контекстів її використання [24; 21; 17].

Комунікативна компетентність, за моделлю М. Каналі та М. Суейн, складається з декількох компонентів [21, с.1]:

- Лінгвістична компетентність (граматика, лексика, фонетика).
- Дискурсивна компетентність (зв'язність і когерентність мовлення).
- Соціолінгвістична компетентність (адекватність мови в соціальному контексті).
- Стратегічна компетентність (компенсація браку знань для досягнення комунікаційних цілей).

ЛК є складовою лінгвістичної компетентності, але її вплив поширюється також на дискурсивну та соціолінгвістичну компетентності.

Взаємозв'язок лексичної та інших компонентів компетентності є *чітким*:

з граматичною компетентністю: Лексичні одиниці повинні використовуватися в граматично правильних структурах. Наприклад, знання правил узгодження прикметників і іменників у німецькій мові.

з дискурсивною компетентністю: Забезпечує зв'язність висловлювань через знання логічних і семантичних зв'язків між словами.

з соціолінгвістичною компетентністю: Лексична компетентність дозволяє враховувати соціокультурні норми, наприклад, вибір нейтральної або формальної лексики.

ЛК є не лише основою комунікативної компетентності, а й фундаментальним елементом ефективної міжкультурної взаємодії. Її розвиток потребує системного підходу, інтеграції сучасних методів навчання та врахування індивідуальних потреб учнів.

Отже, лексична компетентність є важливим елементом комунікативної компетентності, оскільки вона забезпечує мовця необхідним словниковим запасом для ефективного спілкування. Для того щоб розвивати лексичну компетентність у контексті комунікативної компетентності, потрібно зосередитися на кількох важливих аспектах:

1. Активне та пасивне використання лексики

- *Активне використання лексики* означає здатність студентів використовувати нові слова в усному та письмовому мовленні, застосовуючи їх в правильному контексті.

- *Пасивне використання лексики* включає здатність розуміти слова та вирази під час слухання або читання, навіть якщо студент не використовує їх безпосередньо.

2. Розширення словникового запасу

Перш за все, учням необхідно:

- *Збагачувати активний словниковий запас* через навчання новим словам і фразам, які використовуються в повсякденному спілкуванні. Це можуть бути і стандартні слова, і більш специфічні для конкретної ситуації.

- *Збагачувати пасивний словниковий запас* через читання автентичних текстів, слухання, перегляд фільмів або серіалів німецькою мовою.

3. Контекстуальне використання лексики

Лексика повинна вивчатися в контексті реальних комунікативних ситуацій. Учні повинні розуміти, як і коли використовувати певні слова або фрази в залежності від:

- *Соціокультурного контексту*. Різні ситуації потребують різного мовного оформлення (формальна чи неформальна мова, наукова чи повсякденна).

- *Тематики та стилістичних особливостей*. Важливо вивчати спеціалізовану лексику для певних професійних чи побутових ситуацій, а також відрізняти фразеологізми та сталі вирази.

4. Формування навичок ідентифікації значень слів

Учні повинні навчитися:

- *Визначати значення слів із контексту*, що є особливо важливим для розширення лексичного запасу без постійного звернення до словника.

- **Використовувати стратегії обґрунтованого здогаду** (наприклад, ідентифікація схожості між словами в рідній та іноземній мові).

5. Акцент на омонімах та багатозначності слів

Німецька мова, як і інші мови, має багато омонімів і багатозначних слів.

Учням важливо:

- Вчитися правильно вибирати значення в залежності від контексту.
- Звертати увагу на те, як одне слово може змінювати своє значення в різних ситуаціях.

Що потрібно враховувати при вивченні лексики німецької мови:

1. Семантичні особливості лексики. Вивчення значень слів повинно включати не тільки базові переклади, а й нюанси використання та різні варіанти значення в залежності від контексту. Наприклад, у німецькій мові є багато слів, які можуть мати декілька значень в різних ситуаціях, і важливо правильно орієнтуватися в цих варіантах.

2. Лексичні колокації та фразеологізми. Це важливий аспект, на якому слід акцентувати увагу. Використання сталих виразів та фразеологічних одиниць є важливим для досягнення природності мовлення. Наприклад, "ein Auge zudrücken" (закривати очі на щось) або "die Katze im Sack kaufen" (купувати kota в мішку).

3. Мовленнєві стратегії. Учням потрібно допомогти розвивати стратегії, що дозволяють успішно долати мовні бар'єри в реальних комунікативних ситуаціях. Це включає вміння використовувати альтернативні варіанти слів, якщо одне слово або вираз не зрозуміле.

4. Інтерференція з рідною мовою. Варто враховувати, що під час вивчення лексики німецької мови може виникати інтерференція з рідною мовою. Тому важливо сприяти розвитку усвідомлення різниці між лексичними структурами двох мов і допомогти учням уникати кальок або неправильних перекладів.

На що слід зосередити увагу учнів при вивченні лексики німецької мови:

1. Активне застосування лексики в комунікації. Учні повинні постійно практикувати нові слова у мовленні, щоб зробити їх частиною активного словникового запасу.

2. Граматична і контекстуальна правильність. Слова повинні бути не лише лексично правильними, а й граматично вживаними в правильному контексті. Це важливо для того, щоб комунікація була не тільки зрозумілою, а й граматично вірною.

3. Вивчення тематичних груп лексики. Систематизація слів за темами (подорожі, професії, повсякденне життя) допомагає учням краще запам'ятовувати та правильно використовувати слова в різних ситуаціях.

4. Читання та слухання автентичних матеріалів. Використання автентичних текстів, пісень, фільмів та подкастів дозволяє учням зустрічати

лексичні одиниці в реальних комунікативних ситуаціях, що допомагає закріпити матеріал та побудувати природне мовлення.

Розвиток лексичної компетентності є основою для досягнення високого рівня комунікативної компетентності. Для цього важливо акцентувати увагу на контекстуальному використанні лексики, її збагаченні, розумінні багатозначності та фразеологізмів, а також практичному застосуванні нових слів у мовленні. Підхід до навчання повинен бути інтерактивним і орієнтованим на реальні комунікативні ситуації.

1.3. Особливості навчання німецької лексики у контексті цифрових технологій.

З розвитком цифрових технологій значно змінюється підхід до вивчення іноземних мов, у тому числі й німецької. Використання цифрових ресурсів, онлайн-платформ та мобільних додатків для навчання мови стає все більш популярним і ефективним методом, який дозволяє інтегрувати новітні технології в процес навчання. Вивчення німецької лексики в цьому контексті має свої особливості, які забезпечують більш високий рівень мотивації учнів, доступ до великої кількості матеріалів і індивідуалізацію навчання.

Цифрові технології (ЦТ) у вивченні німецької мови – це використання сучасних цифрових інструментів і ресурсів для навчання та практики мови. Ці технології включають в себе різноманітні платформи, додатки, онлайн-курси, мультимедійні ресурси, інтерактивні вправи та інші цифрові засоби, які сприяють ефективному освоєнню мовних навичок.

1. Доступ до автентичних матеріалів (АМ) і реальних контекстів

ЦТ надають можливість використовувати автентичні джерела: відео, подкасти, статті, новини, блоги, соціальні мережі. Це дозволяє студентам з першого курсу взаємодіяти з мовою в реальних контекстах. У процесі вивчення лексики учні можуть:

- Слухати діалоги та монологи носіїв мови, що допомагає їм розвивати слухову сприйнятливості і запам'ятовувати лексичні одиниці, що використовуються в повсякденному житті.
- Читати сучасні текстові матеріали (новини, блоги), що дозволяє розширювати словниковий запас та ознайомлюватися з актуальною лексикою.

Використання відеоуроків, фільмів, телевізійних програм, подкастів, а також мультимедійних матеріалів допомагає студентам покращити навички слухання, розширити лексичний запас та краще розуміти контекст.

YouTube: на каналах можна знайти різноманітні уроки з граматики, лексики, а також навчальні фільми та серіали.

Podcasts: подкасти для вивчення німецької мови допомагають слухати мову в реальному контексті.

2. Інтерактивність і гейміфікація навчання

Цифрові платформи та додатки для вивчення мов, як-от Duolingo, Memrise, Babbel, пропонують учням інтерактивні завдання, які не тільки сприяють запам'ятовуванню лексики, але й роблять процес навчання цікавим і захоплюючим.

Duolingo: додаток для вивчення мов через ігрові вправи.

Memrise: платформа для вивчення нових слів та виразів через запам'ятовування.

Babbel: інтерактивні уроки з різних аспектів мови.

Quizlet: створення флеш-карт для запам'ятовування лексики та фраз.

Гейміфікація, тобто впровадження елементів гри в навчання, дозволяє:

- Учні вивчати нові слова в ігровій формі, що значно підвищує їх мотивацію.
- Створювати умови для регулярного повторення лексики через змагання, бали та досягнення, що сприяє кращому запам'ятовуванню.

Приклад гейміфікації у вивченні німецьких слів для 10 класу:

Назва гри: "Лексичний квест: Німецький світ"

Мета гри: Підвищити мотивацію учнів до вивчення нових німецьких слів, покращити навички їхнього використання у контексті та за допомогою інтерактивних елементів стимулювати бажання вивчати мову.

Опис гри: Учні поділяються на команди (від 2 до 4 осіб). Кожна команда отримує картку з набором завдань, що включають лексичні теми (наприклад, "Подорож", "Емоції", "Природа", "Їжа" тощо).

Етапи гри:

1. Підготовка:

- Кожен учень отримує цифрові або паперові картки з новими словами на німецькій мові (наприклад, у категорії "Подорож": der Flughafen, das Flugzeug, der Reisepass).
- Учитель створює інтерактивний лексичний список на платформі (можна використовувати Quizlet, Kahoot! або Padlet) з цими словами, де кожне слово супроводжується картинкою та вимовою.

2. Раунд 1: Вгадай слово!

- Вчитель демонструє картинку або дає опис на німецькій мові (наприклад, для слова „der Flughafen” показується картинка аеропорту). Учні мають вгадати слово на основі підказки.

- Якщо команда вгадує слово, вони отримують бали. Якщо ні, інша команда може спробувати відповісти.

- У кінці цього раунду команди можуть отримати бонусні бали за правильне використання слова у реченні.

3. Раунд 2: Лексичний лабіринт

- Учні використовують онлайн-платформу (наприклад, Kahoot!) для проходження інтерактивного тесту, де потрібно вибрати правильні варіанти перекладу слів або їх відповідники в іншій категорії.

- За кожен правильну відповідь команда отримує бали, що додаються до загального результату. Учасники повинні також швидко відповідати, щоб отримати додаткові бали за швидкість.

4. Раунд 3: Використання слова в контексті

- Кожна команда повинна створити короткий діалог або речення, використовуючи три нові слова з категорії, що була задана. Наприклад, слова на тему „Подорож” — der Reisepass, das Flugzeug, der Flughafen.

- Вигаданий діалог або текст оцінюється за точністю та креативністю.

5. Фінал: Лексичний бій

- Кожна команда повинна за одну хвилину скласти список з найбільшої кількості слів на задану тему (наприклад, „Емоції”). Якщо слово правильно написано, команда отримує бал.

- Для додаткових балів можна використовувати ці слова в контексті або для створення цікавих фраз.

Оцінювання:

- Команди отримують бали за кожен раунд, зокрема за правильність використання слів, швидкість відповідей та творчість у створенні речень.

- Переможе команда, яка набере найбільшу кількість балів.

Інструменти для реалізації гри:

- **Quizlet** – для створення інтерактивних карток та тестів.

- **Kahoot!** – для проведення вікторин.
- **Padlet** – для створення колекції карток або діалогів.
- **Trello** або **Google Sheets** – для відслідковування результатів команд.

Переваги гейміфікації в цьому контексті:

- Студенти взаємодіють з матеріалом в ігровій формі, що сприяє кращому запам'ятовуванню лексики.
- Всі учасники активно залучені в процес, що стимулює їх до більшої участі та бажання вивчати мову.
- Можливість змагатися в команді підвищує мотивацію та спонукає до більшого залучення в навчальний процес.

3. Індивідуалізація навчання та персоналізація матеріалу

ЦТ дозволяють створювати персоналізовані програми навчання. За допомогою таких платформ можна адаптувати навчальний контент під потреби та рівень учня, що важливо при вивченні лексики:

- Програми можуть автоматично адаптувати складність завдань, відображати прогрес учня і визначати найбільш ефективні стратегії навчання.
- Учні можуть самостійно вибирати теми та види лексики, що їх цікавлять, таким чином сприяючи більшій зацікавленості в процесі навчання.

Ось кілька основних платформ, на яких учні можуть вивчати німецькі слова по темах:

Busuu

- **Опис:** Busuu — це платформа для вивчення мов, що пропонує уроки на різні теми, включаючи лексичні та граматичні вправи. Платформа має інтерактивні тести і можливість спілкуватися з носіями мови.

- **Функції:** уроки з лексики, тестування, практика з носіями мови.

Clozemaster

- **Опис:** Clozemaster пропонує вивчення лексики через заповнення пропусків у контексті. Платформа включає широкий спектр тем, що допомагає учням збагачувати свій словниковий запас.

- **Функції:** вправи на заповнення пропусків, тематичні категорії, аналіз помилок.

Tandem

- **Опис:** Tandem — це платформа для мовного обміну, де учні можуть практикувати лексику та фрази з носіями мови. Вона дозволяє навчатися через спілкування, що дає можливість вивчати слова в реальних ситуаціях.

- **Функції:** чати з носіями мови, вправи на вимову, відеодзвінки, корекція помилок.

- **Coursera, Udemy, EdX:** платформи для проходження курсів з німецької мови, включаючи відеоуроки, тести та завдання.

Ці платформи дозволяють учням вибирати і вивчати німецьку лексику по різних темах, підвищуючи їхню мотивацію і створюючи інтерактивне середовище для ефективного навчання.

4. Використання мультимедійних матеріалів

Мультимедійні технології дозволяють збагачувати процес вивчення лексики різноманітними візуальними та аудіо-матеріалами. Відео, анімації, інтерактивні вправи, а також інтеграція з соціальними мережами допомагають розвивати не тільки лексичну компетентність, але й культурну, прагматичну та комунікативну:

- Візуальні матеріали (картинки, діаграми, флеш-карти) допомагають асоціювати нові слова з конкретними об'єктами або поняттями, що покращує запам'ятовування.

- Аудіо- та відеоматеріали дають змогу студентам чути, як вимовляються нові слова, а також побачити їх у контексті.

5. Мобільні додатки для вивчення лексики

Мобільні додатки для вивчення мов, такі як Anki, Quizlet або Lingvist, пропонують функції для вивчення лексики через флеш-карти, де студенти можуть:

- Регулярно повторювати слова та вирази.
- Вивчати нові слова з обраних тем.
- Використовувати систему повторення на основі інтервалів (спеціальні алгоритми для запам'ятовування слів), що дозволяє ефективно закріплювати лексичний матеріал на довгостроковій основі.

6. Залучення до онлайн-спільнот і соціальних мереж

Використання цифрових платформ, таких як соціальні мережі (Facebook, Instagram, TikTok) та онлайн-форуми, може сприяти розвитку лексики через комунікацію з носіями мови або іншими студентами:

- Учні можуть брати участь у групах або чатах на німецькій мові, що допомагає їм практикувати активне використання лексики в реальному контексті.
- Можна використовувати популярні хештеги та контент, що дозволяє учням ознайомитися з актуальною лексикою, фразеологізмами та колокаціями, які активно використовуються в сучасній мові.

Соціальні мережі, форуми та чат-боти дозволяють учням взаємодіяти з носіями мови, практикувати мовлення та писемне спілкування.

Facebook, Instagram, Reddit: групи для вивчення німецької мови, де учні можуть практикувати мову, ставити питання та обговорювати матеріал.

Tandem, HelloTalk: додатки для мовного обміну, де користувачі можуть спілкуватися з носіями мови.

7. Використання штучного інтелекту та адаптивних платформ

Сучасні адаптивні платформи на основі штучного інтелекту (наприклад, Google Translate, Grammarly) допомагають учням не лише перевіряти правильність використання лексики, а й отримувати персоналізовані рекомендації:

- Автоматичне коригування помилок у текстах та мовних завданнях дозволяє учням отримати миттєвий зворотний зв'язок.
- Персоналізовані тренування з лексики на основі даних про прогрес учня допомагають оптимізувати процес навчання.

Системи на основі штучного інтелекту можуть адаптувати матеріал відповідно до рівня учня, його сильних і слабких сторін, пропонуючи персоналізовані завдання для покращення лексичних і граматичних навичок.

Google Translate: допомагає з перекладом, розумінням значення слів і фраз.

Grammarly: допомагає перевірити правильність граматики, стилістики та лексики в текстах.

Цифрові технології відкривають нові можливості для навчання німецької лексики, роблячи процес вивчення більш інтерактивним, доступним і ефективним.

Вони сприяють розвитку всіх аспектів комунікативної компетентності: від збагачення словникового запасу до покращення навичок слухання, говоріння та взаємодії з носіями мови в реальному часі. Використання таких технологій дозволяє значно підвищити мотивацію учнів і зробити навчання більш захоплюючим та результативним.

Розділ 2. Instagram як інструмент навчання лексики

2.1. Можливості Instagram для навчальних цілей.

Одна з форм інформаційно-комунікаційних технологій, яка є важливою у вивченні мов, — це соціальні медіа. Instagram є популярною соціальною мережею серед покоління міленіалів. П. Віанті та Р. Пальмі зазначили, що Instagram — «це соціальна мережа, яка дозволяє робити фотографії, застосовувати цифрові фільтри та ділитися ними через Instagram та інші соціальні медіа» [42]. Instagram також є медіа для вивчення мов.

Дослідники виявили дві категорії старшокласників, які використовують Instagram. По-перше, деякі з них використовували Instagram для вивчення німецької мови. По-друге, інші учні використовували Instagram для розваг. Це дослідження зосереджене на учнях старших класів, які використовували Instagram для вивчення німецької мови.

М. Амансіо зазначив, що «користувачі Instagram можуть публікувати фотографії або відео у своїй галузі, а також лайкати пости людей, на яких вони підписані, їх взаємодія відбувається через їхні фотографії та фотографії інших людей» [15].

Особливості Instagram відіграють свою роль. Згідно з кількома експертами, Instagram має вісім переваг як медіа для розвитку навичок іноземної мови. По-перше, Instagram допомагає учням розвивати їхні навички слухання. За словами Л. Халітової та Г. Гімалетдінової, Instagram є однією з можливостей для учнів для розвитку навичок слухання [28]. Учні вчаться розуміти інформацію або думки, переглядаючи відео на Instagram.

По-друге, Instagram також допомагає учням розвивати їхні навички говоріння. С. АльАлі стверджував, що роль Instagram як інструмента мобільного навчання (mLearning) полягає в розвитку навичок говоріння учнів [14, с.]. Вони практикують своє говоріння, використовуючи різні функції Instagram.

По-третє, Instagram є інструментом для розвитку навичок читання учнів. Вони розвивають свої навички читання через Instagram. Ф. Хандані зазначила, що Instagram є навчальним інструментом для розвитку навичок читання учнів [24]. Вони

використовують Instagram для спілкування з іншими, тому вони повинні розуміти значення того, що було передано.

I. Ніконова зазначає, що Instagram є потужним ресурсом для інтерактивного навчання, особливо в контексті вивчення іноземних мов. Вона стверджує, що платформа сприяє розвитку навичок письма та говоріння, дозволяючи учням взаємодіяти з носіями мови та іншими учнями через пости та коментарі [11, с.45].

T. Мельничук підкреслює важливість використання Instagram у навчальному процесі для розвитку креативності та практичних навичок. Вона вказує на те, що через Instagram учні можуть вивчати не лише граматику і лексику, а й культурні аспекти мови через різноманітні візуальні та аудіовізуальні матеріали [8, с.73].

Іншою перевагою є те, що Instagram розвиває навички письма в учнів. Діяльність в Instagram може розвивати здатність писати німецькою мовою. Учні можуть стати більш уважними до аспектів, які потрібно враховувати при написанні текстів, таких як граматика, структура речень, стиль письма та ідеї.

Instagram також збільшує словниковий запас учнів. Дж. Сіраїт і Л. Марліна стверджують, що учні можуть розвивати свій словниковий запас через Instagram. Нову лексику можна знайти в підписах, відео та фотографіях, завантажених користувачами Instagram [40].

Instagram є соціальною мережею, якою користується багато людей. Учні можуть читати тексти або пости багатьох людей, що підвищує їхню мотивацію до написання. Instagram допомагає мотивувати учнів до написання. Завдяки постам і коментарям у функціях Instagram учні прагнуть писати більше та розвивати свої навички [40].

Instagram допомагає учням розвивати вимову. Деякі німецькомовні акаунти в Instagram демонструють і діляться інформацією про те, як правильно вимовляти слова.

Instagram також є одним із засобів для вивчення граматики. Читання підписів – це одна з активностей, яка може розвивати граматичні навички учнів.

Згідно з С. Шазалі, учні можуть навчитися розуміти правильну структуру мови та граматику, читаючи пости в Instagram [39, с.88].

Окрім ролі Instagram як засобу для вивчення німецької мови, він пропонує безліч активностей для розвитку мовних навичок.

Першою є написання підписів. Написання підписів – це одна з активностей в Instagram, яка сприяє розвитку навичок письма в учнів. Дж. Сіраїт і Л. Марліна зазначають, що створення підписів до публікацій в Instagram є однією з основних практик для вдосконалення письма [39]. Учня розвивають свої навички письма, створюючи підписи до публікацій на платформі.

Другою є натхнення фотографіями. Учні можуть висловлювати свої відгуки щодо фотографій, які були завантажені. Н. Мансор і Н. Рахім пояснюють, що коментування публікацій є активністю в Instagram, яка сприяє розвитку навичок німецької мови [31]. Учні можуть заповнювати колонку коментарів своїми думками та відгуками про завантажені фотографії.

Третя активність – це створення відео за допомогою відеофункцій Instagram. Створення коротких відео для самопрезентації є мовною активністю, яку можна реалізувати за допомогою Instagram. Крім того, зміст відео може бути різноманітним, наприклад, відео з правильною вимовою або відео, які містять німецькі пісні.

Перегляд відео також допомагає розвивати навички німецької мови в учнів. Відео є однією з цікавих функцій Instagram. Через платформу учні можуть слухати та дивитися німецькомовні відео в обмежений час.

Ще однією активністю є дискусії. Їх можна реалізувати через Instagram у формі написання або відповіді на коментарі. Дискусія є мовною активністю, яку можна впроваджувати в Instagram. Учні можуть проводити дискусії за допомогою платформи, обмінюватися ідеями щодо публікацій та обговорювати їх з іншими користувачами.

Презентація є однією з активностей, спрямованих на розвиток навичок говоріння. Індивідуальні усні презентації можуть бути реалізовані за допомогою функції Live відео в Instagram. Live – це функція Instagram, за допомогою якої користувачі можуть записувати себе та транслювати відео в прямому ефірі іншим

користувачам платформи. Коли учні використовують функцію Live, інші користувачі можуть залишати коментарі, а учні мають можливість відповідати на них усно.

Читання німецькомовних підписів також допомагає учням розвивати навички німецької мови. Н. Мансор і Н. Рахім зазначають, що читання публікацій інших користувачів може сприяти вдосконаленню навичок читання [31]. Для розуміння інформації, представленої у підписах, учні повинні розвивати свої навички читання.

Instagram, як соціальна платформа для обміну фотографіями та відео, має величезний потенціал для використання в навчанні, зокрема вивченні мов, у тому числі й німецької. Ось кілька основних можливостей Instagram для навчальних цілей:

1. Візуалізація лексики

Instagram є ідеальним інструментом для вивчення лексики, оскільки основним акцентом платформи є візуальний контент. Використання фото та відео може допомогти учням запам'ятовувати нові слова через асоціації з реальними об'єктами або ситуаціями.

- **Приклад:** Викладач може публікувати картинки на певну тему (наприклад, „природа” або „їжа”), підписуючи їх німецькими словами та фразами. Учні можуть коментувати чи додавати свої варіанти, створюючи інтерактивну атмосферу для вивчення.

2. Інтерактивні завдання через Stories

Instagram Stories є чудовим інструментом для проведення інтерактивних завдань. За допомогою опитувань, вікторин та тестів можна перевіряти знання учнів, давати їм можливість вибирати правильні відповіді на запитання або виконувати короткі завдання.

- **Приклад:** Вчитель може створювати вікторини, де учні повинні вибрати правильне слово або фразу на німецькій мові, переглянувши фотографії чи відео.

3. Вивчення граматики через контекст

Instagram дозволяє використовувати короткі пости або відео для надання прикладів граматичних конструкцій або фраз. Наприклад, у відео можна показати, як правильно використовувати дієслова або відмінювати іменники в контексті.

- **Приклад:** Вчитель може публікувати відео або інфографіку з прикладами правильного використання певних граматичних структур.

4. Поширення мотивації та навчальних матеріалів

Багато вчителів і навчальних закладів створюють окремі акаунти в Instagram, де вони публікують мотиваційні цитати, навчальні матеріали, корисні поради для учнів. Це може включати теми лекцій, поради щодо вивчення мови або короткі навчальні відео.

- **Приклад:** Учителі можуть регулярно публікувати короткі відео чи пости з корисними порадами по вивченню лексики або граматики.

5. Використання хештегів для тематичних завдань

Хештеги можуть допомогти учням легко знаходити контент за певними темами або завданнями. Вчителі можуть створювати власні хештеги для кожної теми чи навчального проекту.

- **Приклад:** Створення хештегу на кшталт #DeutscheSprache для учнів, щоб вони могли поділитися своїми роботами, словами чи фразами, вивченими на уроці.

6. Крос-культурне навчання та обмін досвідом

Instagram відкриває можливості для учнів спілкуватися з носіями мови або іншими учнями з різних куточків світу. Це дає можливість практикувати німецьку мову в реальних умовах, спілкуючись на актуальні теми.

- **Приклад:** Учні можуть коментувати пости або вступати в обговорення з людьми, які говорять німецькою, що дає їм шанс покращити навички спілкування та взаємодії.

7. Вивчення через відео та прямі ефіри

Використання прямого ефіру (Instagram Live) дає можливість проводити заняття в реальному часі, де учні можуть ставити питання, брати участь у обговореннях або виконувати завдання під час трансляції.

- **Приклад:** Під час прямого ефіру вчитель може провести невелику лекцію на певну тему, запитати учнів, які слова чи фрази вони знають, та відповісти на питання в реальному часі.

8. Створення контенту учнями

Учні можуть створювати власний контент для Instagram, використовуючи нові слова, які вони вивчають. Це може бути, наприклад, створення постів, відео або навіть міні-проектів за певними темами.

- **Приклад:** Учні можуть створювати відео, де вони розповідають про свої інтереси або день на німецькій мові, таким чином, практикуючи вимову та лексику.

9. Міжнародні конкурси та проекти

Instagram дозволяє створювати міжнародні конкурси або проекти, в яких учні можуть брати участь, що стимулює їх вивчати нову лексику та граматику через практику.

- **Приклад:** Учні можуть брати участь в конкурсах на кращий відеощоденник або на краще фото на тему, яку вони вивчають.

10. Аналіз мови через сучасні тренди

Instagram також дозволяє аналізувати мову, яка використовується в популярних постах, мемах, піснях та інших трендах. Це дає учням можливість знайомитися з актуальною лексикою та фразами.

- **Приклад:** Вчитель може запропонувати учням знайти в Instagram пости, де Instagram, завдяки своїй візуальності та інтерактивності, є потужним інструментом для навчання, зокрема для вивчення іноземних мов. Використовуючи різноманітні формати контенту (фото, відео, Stories, прямі ефіри) та інтерактивні функції (опитування, коментарі, хештеги), вчителі можуть створювати навчальне середовище, яке буде цікавим, доступним і ефективним для учнів.

2.2. Аналіз навчального контенту у Instagram: приклади та рекомендації.

Instagram, як платформа для обміну мультимедійним контентом (МК), відкриває широкі можливості для створення та поширення навчального матеріалу. Завдяки своїй візуальній спрямованості та інтерактивним функціям, платформа здатна привернути увагу учнів і сприяти ефективному засвоєнню знань.

Приклади навчального контенту у Instagram

1. Відеоуроки

- **Приклад:** Короткі відео, у яких викладач пояснює граматичні правила або пропонує вправи для розвитку навичок слухання. Наприклад, акаунти @learn.german або @deutschlernen активно використовують функцію Stories та Reels для подання матеріалів.

- **Рекомендація:** Важливо дотримуватися чіткості та лаконічності, адже тривалість більшості відео на платформі обмежена.

Приклад відеоуроку:

Thema: Artikel im Deutschen (Артиклі в німецькій мові)

- „Der Hund, die Katze, das Auto – warum haben Nomen im Deutschen Artikel? In diesem Video erklären wir, wann man ‚der‘, ‚die‘ oder ‚das‘ benutzt.“

- *У відео показують таблицю з артиклями та прикладами для кожного типу.*

Рекомендація: Використовувати прості речення:

- „Der Tisch ist groß.“
- „Die Lampe ist klein.“
- „Das Buch ist interessant.“

2. Інфографіка

- **Приклад:** Пости у форматі каруселі, які містять лексичні теми (наприклад, «Фрукти та овочі німецькою мовою») або пояснення складних граматичних конструкцій.

- **Рекомендація:** Використовувати яскраві візуальні елементи та структурувати інформацію так, щоб її було легко сприймати.

Приклад інфографіки:

Thema: Obst und Gemüse (Фрукти та овочі)

- 🍏 Apfel – der Apfel
- 🍌 Banane – die Banane
- 🥕 Karotte – die Karotte
- 🥦 Brokkoli – der Brokkoli

Рекомендація: Використовувати приклади в реченнях:

- „Ich esse gern einen Apfel.“
- „Die Banane ist gelb.“

3. Інтерактивні сторіз

○ Приклад: Використання функцій опитувань і вікторин у Stories для перевірки знань учнів. Наприклад, «Як правильно перекласти це слово?» із варіантами відповідей.

○ Рекомендація: Створювати завдання, які дозволяють учням відчувати успіх, що стимулює їхню мотивацію.

Приклад опитування:

Frage: „Welches Wort passt zu diesem Bild? 🍇“

- **A** die Traube
- **B** der Apfel
- **C** das Brot

Вікторина:

Frage: „Was ist das richtige Verb? Ich ... einen Apfel.“

- „**A** esse“
- „**B** trinken“
- „**C** laufe“

4. Мемі та гумористичний контент

○ Приклад: Використання мемів для пояснення граматики або популяризації культури німецькомовних країн.

○ Рекомендація: Мем має бути не лише веселим, але й освітнім, щоб поєднувати розвагу з навчанням.

Приклад:

Мем із зображенням кота й текстом:

- „Wenn der Lehrer sagt: ‚Das ist einfach!‘ Und dann kommt der Konjunktiv II ...“
- *Нитор через складність граматики з веселими картинками.*

5. Прямі ефіри (Live)

- Приклад: Організація відкритих уроків чи дискусій із носіями мови.

Це допомагає учням зануритися в автентичне мовне середовище.

- Рекомендація: Заздалегідь планувати тему ефіру та залучати аудиторію до активної участі через запитання та відповіді.

Приклад теми ефіру:

- „Wie man ‚der, die, das‘ schnell lernt: Tipps und Tricks“
- „Fragen Sie einen Muttersprachler: Live-Diskussion über deutsche Redewendungen.“

Приклад коментарів від аудиторії:

- „Was ist der Unterschied zwischen ‚das‘ und ‚dass‘?“
- „Wie kann ich mein Deutsch verbessern?“

Рекомендації для створення навчального контенту у Instagram

1. Адаптація матеріалу до аудиторії

Платформа орієнтована на візуальне сприйняття, тому навчальний контент має бути доступним, коротким і цікавим.

2. Регулярність публікацій

Постійна взаємодія з аудиторією через регулярні оновлення контенту допомагає підтримувати інтерес і залученість.

3. Залучення інтерактивних елементів

Опитування, вікторини, виклики (challenges) сприяють активному навчанню та формуванню спільноти.

4. Інтеграція аудіо- та відеоелементів

Використання автентичного відео та аудіо (наприклад, носіїв мови) підвищує якість навчального процесу.

5. Залучення учнів до створення контенту

Запропонувати учням створювати власні навчальні матеріали, наприклад, короткі відео чи дописи, які вони публікують у спеціально створених акаунтах або через хештеги.

Instagram є ефективним інструментом для організації інтерактивного та сучасного навчального процесу. Викладачі, які правильно використовують можливості платформи, можуть не лише зацікавити учнів, але й допомогти їм досягти високих результатів у навчанні.

2.3. Використання Instagram для інтерактивного навчання лексики.

Instagram є потужним інструментом для інтерактивного навчання лексики завдяки своїм багатofункціональним можливостям. Його використання дозволяє зробити процес засвоєння нових слів цікавим, гнучким і адаптованим до потреб учнів. Ось кілька основних способів інтерактивного навчання лексики за допомогою Instagram:

1. Навчальні дописи (Posts)

Формат: Пости з графікою, фотографіями або текстовими картинками.

Приклад:

- Тематичні пости з новими словами (наприклад, «Лексика про їжу»).
- Картинка із зображенням яблука, хліба, сиру, супроводжується

текстом:

- Apfel (der Apfel) – яблуко
- Käse (der Käse) – сир
- Brot (das Brot) – хліб

Рекомендації:

- Використовувати короткі пояснення граматичних особливостей (наприклад, рід іменників).
- Додавати приклади речень для кожного слова.

2. Інтерактивні сторіз (Stories)

Формат: Використання опитувань, вікторин та інтерактивних стікерів.

Приклади:

1. Опитування:

- „Was ist richtig? “
- **A** die Banane
- **B** der Banane

2. Вікторина:

- „Wie sagt man ‚яблуко‘ auf Deutsch?“
- **A** Apfel
- **B** Apfelbaum

3. Стікери для відповідей:

○ Завдання: Напишіть речення зі словом „Apfel“. Учні відповідають через текстові стікери.

Рекомендації:

• Робити сторіз короткими та залучаючими, використовувати емодзі та кольорові шрифти.

3. Написання підписів (Captions Writing)

Формат: Учні пишуть підписи до фотографій, які вони самі завантажують або беруть із публічних джерел.

Приклад завдання:

- Завантажте фото свого улюбленого напою і напишіть підпис:
 - „Mein Lieblingsgetränk ist Kaffee mit Milch.“
 - „Ich trinke gern grünen Tee.“

Рекомендації:

- Запропонувати теми: улюблена їжа, місця відпочинку, особисті хобі.
- Просити учнів використовувати нові слова або фрази.

4. Коментування (Commenting)

Формат: Учні коментують публікації викладача або однокласників.

Приклад завдання:

- Вчитель публікує фото з питанням:
 - „Was isst du gern zum Frühstück?“
- Учні відповідають у коментарях:
 - „Ich esse gern Brot mit Marmelade.“
 - „Zum Frühstück trinke ich Tee.“

Рекомендації:

- Заохочувати учнів використовувати нову лексику в коментарях.
- Надавати зворотний зв'язок у вигляді реакцій або виправлень.

5. Використання відеофункцій (Videos & Reels)

Формат: Учні створюють короткі відео з використанням нової лексики.

Приклади:

- Створіть відео, де ви описуєте свій день.

- „Am Morgen esse ich Brot und trinke Kaffee. Am Nachmittag gehe ich spazieren.“

- Відео-репортаж: „Was gibt es in meinem Rucksack?“

Рекомендації:

- Давати учням прості сценарії для зйомок.
- Заохочувати використання виразів із теми, що вивчається.

6. Тематичні хештеги (Thematic Hashtags)

Формат: Використання навчальних хештегів для групування матеріалів.

Приклад:

- #Deutschlernen
- #DeutschWortschatz
- #LernenMitSpaß

Рекомендації:

- Створити класний хештег (наприклад, #DeutschMitKlasse10) для спільного обміну контентом.

7. Використання функції «Live» (Live-Streams)

Формат: Проведення прямого ефіру для навчання.

Приклади:

- Викладач проводить сесію „Fragen und Antworten“ (Питання та відповіді).
- Обговорення теми: „Meine Lieblingsstadt“.

Рекомендації:

- Проводити живі сесії для спільного обговорення вивчених тем.
- Дозволяти учням ставити запитання в реальному часі.

8. Квест-активності (Quests & Challenges)

Формат: Створення завдань, які потребують виконання кількох кроків.

Приклад завдання:

- Знайти три публікації з хештегом #Deutschlernen і скласти речення з новими словами, знайденими в цих публікаціях.

Рекомендації:

- Організовувати конкурси з призами, щоб мотивувати учнів.

Instagram дозволяє використовувати сучасні цифрові інструменти для інтерактивного вивчення лексики. Цей підхід сприяє зацікавленості, активному навчанню та розвитку мовних навичок у ненав'язливій і розважальній формі.

Кінець форми

Розділ 3. Методика використання Instagram у процесі формування лексичної компетентності.

3.1. Розробка методичних рекомендацій для використання Instagram.

Instagram може бути потужним інструментом для навчання лексики, особливо серед учнів, які зацікавлені у використанні соціальних мереж. Ось методичні рекомендації для інтеграції Instagram у навчальний процес.

1. Планування навчального процесу

1.1. Визначення навчальних цілей

Перед використанням Instagram у навчанні лексики потрібно чітко визначити цілі:

- Засвоєння тематичної лексики.
- Розвиток навичок читання, письма, говоріння та сприймання на слух.
- Стимулювання творчого мислення через інтерактивні завдання.

1.2. Вибір навчальних тем

Оберіть теми, які зацікавлять учнів і відповідають навчальній програмі.

Наприклад:

- Подорожі: „Wohin reisen wir?“
- Їжа: „Mein Lieblingsessen“
- Хобі: „Was machst du gern?“

2. Підготовка навчальних матеріалів

2.1. Створення контенту

Вчитель створює навчальні публікації з лексикою. Наприклад, пости із зображеннями об'єктів і відповідними підписами.

- Створіть короткі відео з поясненням нових слів та їх вимови.

2.2. Використання інтерактивних інструментів

• **Сторіз із опитуваннями та вікторинами.** Наприклад: „Wie sagt man ‚яблуко‘ auf Deutsch?“

• **Залучення інтерактивних стікерів** для завдань: „Напишіть речення зі словом ‚Apfel‘“

3. Проведення навчальних занять

3.1. Використання постів

- **Навчальні завдання:** Учні коментують публікації викладача, використовуючи нову лексику.

- Приклад: Вчитель публікує фото з підписом „Was gibt es auf diesem Bild?“ Учні відповідають: „Auf diesem Bild gibt es einen Apfel und ein Brot.“

3.2. Організація завдань у сторіз

- Викладач проводить опитування для перевірки розуміння нових слів.
- Завдання: „Wählen Sie das richtige Wort: Brot oder Brötchen?“

3.3. Використання відеоконтенту

- **Навчальні відео:** Створення коротких відео із поясненням вживання нових слів у контексті.

- **Завдання для учнів:** Записати відео, де вони використовують 5 нових слів у реченнях.

3.4. Тематичні хештеги

- Використовуйте спеціальні хештеги, щоб організувати матеріали. Наприклад, #DeutschMitInstagram або #LernenMitWörtern.

4. Інтерактивні завдання для учнів

4.1. Написання підписів

Учні публікують фото з підписами, використовуючи нову лексику.

- Завдання: Завантажте фото вашого улюбленого місця та напишіть підпис із новими словами.

- Приклад: „Ich gehe gern in den Park. Dort kann ich lesen und laufen.“

4.2. Коментування

Учні коментують публікації однокласників.

- Завдання: Напишіть свій відгук на підпис однокласника, використовуючи нову лексику.

4.3. Створення відео

Учні записують короткі відео, у яких описують свої улюблені речі, використовуючи вивчену лексику.

- Завдання: „Erzähle in 1 Minute von deinem Lieblingsessen.“

4.4. Перегляд контенту

Учні переглядають відео та читають підписи, запропоновані викладачем, із завданням знайти нові слова.

5. Оцінювання

5.1. Формативне оцінювання

- Викладач оцінює участь учнів у завданнях, активність у коментуванні, творчість у підписах.

5.2. Тестування

- Проведення вікторин у сторіз або використання коментарів для перевірки розуміння нової лексики.

6. Рекомендації для успішного використання Instagram

- **Різноманітність контенту:** Використовуйте як текстові, так і візуальні матеріали.
- **Регулярність:** Публікуйте контент щонайменше 2-3 рази на тиждень.
- **Інтерактивність:** Створюйте завдання, які потребують активної участі учнів.
- **Безпека:** Дотримуйтеся конфіденційності й пояснюйте учням, як безпечно використовувати Instagram.

Instagram може зробити навчання лексики більш цікавим, інтерактивним і ефективним. Використання цієї платформи сприяє кращому засвоєнню нової лексики та розвитку комунікативної компетентності учнів.

Конспект уроку на тему "REISE" для учнів 10 класу з використанням Instagram

Тема уроку: Reisen (Подорожі)

Цілі уроку:

- Розширення словникового запасу учнів на тему подорожей.
- Розвиток навичок письма та усного мовлення.
- Використання сучасних технологій для інтерактивного навчання.

Обладнання:

- Проектор або інтерактивна дошка.

- Смартфони або планшети з доступом до Instagram.
- Роздаткові матеріали: картки з завданнями, словники.

План уроку:

1. Вступна частина (10 хвилин)

- Привітання учнів та ознайомлення з темою уроку.
- Коротка бесіда: «Чи любите ви подорожувати? Куди б ви хотіли поїхати?»
- Мета: налаштувати учнів на тему подорожей, активізувати вже відомі знання.

2. Актуалізація знань (10 хвилин)

- Презентація з новими словами та фразами на тему подорожей (наприклад, Flugzeug, Hotel, Sehenswürdigkeiten).
- Обговорення цих слів та їх використання в реченнях.

3. Основна частина (25 хвилин)

a. Завдання 1: Створення Instagram-профілю для уявної подорожі

- Учні працюють в парах. Завдання – створити уявний Instagram-профіль, де вони будуть публікувати фото з подорожі (можна використовувати зображення з Інтернету або свої фото).
- Вони повинні створити 3-5 публікацій з описами німецькою мовою (наприклад, "Wir besuchen das Brandenburger Tor. Es ist sehr schön!").
- Використання хештегів на німецькій мові (#Reise, #Urlaub, #Sehenswürdigkeiten).

b. Завдання 2: Коментування та взаємодія

- Учні відвідують профілі інших пар і залишають коментарі німецькою мовою. Наприклад, "Das sieht toll aus!" або "Wie war das Essen?"

4. Закріплення знань (10 хвилин)

- Обговорення: Які публікації вам сподобалися найбільше? Що нового ви дізналися про різні місця?
- Викладач ставить запитання щодо лексики, використаної в постах.

5. Підсумок уроку (5 хвилин)

- Рефлексія: Що було цікавого на уроці? Як вам сподобалася робота з Instagram?
- Домашнє завдання: Написати короткий твір про вашу мріяну подорож і створити ще один пост в Instagram-профілі, описуючи місце, яке ви хочете відвідати.

Оцінювання:

- Активність учнів під час створення публікацій та коментарів.
- Грамотність та використання нової лексики.

Урок спрямований на інтеграцію сучасних технологій для підвищення інтересу учнів до вивчення мови.

3.2. Планування навчального процесу з використанням Instagram.

Instagram надає кілька переваг для тих, хто вивчає німецьку мову, особливо для розширення словникового запасу учнів. Згідно з А. Салсабіла, Instagram є платформою, яка має кілька переваг, включаючи розширення словникового запасу [35]. Крім того, Instagram є додатком соціальних медіа, який не обмежує пости чи коментарі певною кількістю символів (на відміну від Twitter), а дописи для тих, хто вивчає німецьку як іноземну мову, на Instagram охоплюють різні мовні аспекти (наприклад, словниковий запас, граматику та уроки вимови). Це надає можливість порівнювати обсяг висловлювань учнів, а також типи та кількість зворотного зв'язку, який учні отримують на цій платформі, якщо він є [13]. Водночас, зрозуміло, що діти потребують додаткових знань з німецької мови, таких як кількість слів у словниковому запасі та німецька граматики [16].

Словниковий запас є важливим для вивчення англійської мови. Слова та їх значення завжди відігравали важливу роль на ранніх етапах розвитку мови. Мови не існували б без слів, які містять значення, що мовці прагнуть передати, та наміри, які вони хочуть висловити. Словниковий запас означає сукупність слів, які розпізнає окрема людина або велика група осіб. Це також може стосуватися сукупності спеціалізованих фраз у певній галузі знань або діяльності ("словниковий запас науки") [32]. Словниковий запас може бути матеріальним об'єктом, наприклад, книгою, яка визначає або пояснює колекцію (зазвичай в алфавітному порядку) термінів. Також це може означати "список або колекцію доступних фраз чи кодів", "набір або список невербальних символів" (наприклад, морські сигнали алфавітних прапорців) і "серію виразних форм, що використовуються в мистецтві" (як у "словниковому запасі танцю"). Крім того, зазначають, що, хоча було зроблено багато спроб створити відповідну методику викладання словникового запасу, результати не завжди були задовільними [27].

У результаті виникло основне питання: чому засвоєння словникового запасу є такою складною проблемою і який підхід може найкраще відповідати меті викладання словникового запасу? Одним із рішень цієї проблеми може бути навчання навичкам засвоєння словникового запасу. Згідно з дослідженнями методик вивчення мови, словниковий запас може викладатися різними способами, кожен з

яких має свої переваги та недоліки. По суті, словниковий запас є необхідною складовою вивчення різних мов. Слова є частиною мови, оскільки вони представляють об'єкти, дії та думки, які люди не можуть висловити іншими способами.

Розвиток лексичної компетентності за допомогою Instagram можливий через різні види діяльності, що стимулюють читання, аудіювання, письмо та усне мовлення. Ось як можна використовувати Instagram для кожного з цих аспектів:

1. Читання

- Аналіз постів: Публікуйте дописи з текстами, які містять нові слова. Включайте короткі оповідання, статті або цитати з поясненням ключових слів.
- Карти слів: Створюйте візуальні матеріали, такі як інфографіки чи картки зі словами і прикладами речень.
- Читання коментарів: Заохочуйте учнів читати коментарі до постів і аналізувати використання нової лексики іншими користувачами.

2. Аудіювання

- Відео-контент: Публікуйте короткі відео або аудіозаписи з використанням нової лексики. Це можуть бути пояснення слів або діалоги з субтитрами.
- Інтерв'ю та подкасти: Публікуйте інтерв'ю з носіями мови або посилання на подкасти. Створюйте завдання на розуміння прослуханого матеріалу.
- Ігри в сторіз: Проводьте вікторини з вибором правильної відповіді після прослуховування уривка.

3. Письмо

- Письмові завдання: Заохочуйте учнів писати коментарі під постами, використовуючи нову лексику.
- Креативне письмо: Організуйте конкурси на найкращий опис картинки або написання короткого оповідання з використанням заданого набору слів.
- Сторіз з підказками: Використовуйте функцію "Запитання" в сторіз, де учні можуть писати свої відповіді або продовжувати історію за допомогою нових слів.

4. Усне мовлення

- Живі ефіри: Організуйте прямі ефіри для обговорення певних тем з використанням нової лексики. Заохочуйте учнів ставити запитання та відповідати усно.
- Ролики з вимовою: Публікуйте короткі відео з правильною вимовою нових слів і попросіть учнів створити власні відео, де вони повторюють ці слова.
- Відео-виклики: Організуйте завдання, де учні мають записати себе, використовуючи нову лексику у своєму мовленні.

Ось приклади для кожного виду діяльності з використанням Instagram німецькою мовою:

1. Читання (Lesen)

- **Пост із текстом:**
- **Instagram-пост:** *"Heute sprechen wir über das Wort 'Fernweh'. Es bedeutet das Verlangen nach fernen Orten und Reisen. Hast du Fernweh? Erzähle uns in den Kommentaren, wohin du gerne reisen würdest!"*

2. Аудіювання (Hören)

- **Відео-контент:**
- **Instagram-Story:** *"Höre dir diesen kurzen Dialog an: 'Wie spät ist es?' - 'Es ist halb drei.' Jetzt du! Wiederhole den Dialog laut und schicke uns ein Audio!"*

3. Письмо (Schreiben)

- **Письмове завдання:**
- **Завдання в коментарі:** *"Schreibe einen Satz mit dem Wort 'Entspannung'. Was machst du, um zu entspannen? Hinterlasse deinen Satz in den Kommentaren!"*

4. Усне мовлення (Sprechen)

- **Відео-виклик:**
- **Відео-завдання:** *"Heute üben wir das Wort 'Freundlichkeit'. Nimm ein kurzes Video auf, in dem du erzählst, wie du jemandem gegenüber freundlich warst, und teile es in deiner Story!"*

Ці приклади спрямовані на стимулювання активного використання мови в різних форматах, що сприяє розвитку лексичної компетентності через платформу Instagram.

Загальні рекомендації:

- Планування тематичних тижнів: Присвячуйте кожен тиждень певній темі (наприклад, подорожі, їжа, технології) і створюйте контент, який охоплює всі чотири аспекти мовлення.
- Інтерактивні завдання: Використовуйте опитування, вікторини, та квест-завдання, щоб учні активно використовували нові слова.
- Зворотній зв'язок: Регулярно надавайте учням фідбек щодо правильності використання нових слів у коментарях, постах або особистих повідомленнях.

Таким чином, Instagram може стати потужним інструментом для всебічного розвитку лексичної компетентності у читанні, аудіюванні, письмі та усному мовленні. Це неодмінно потрібно враховувати у плануванні навчального процесу з використанням Instagram. Але, у свою чергу, планування навчального процесу з використанням Instagram може бути ефективним, якщо дотримуватися структурованого підходу. Ось ключові кроки, які варто врахувати:

1. Визначення навчальних цілей

- Цілі уроку: Чітко сформулюйте, що саме учні повинні опанувати (наприклад, збільшення словникового запасу, покращення граматики чи вимови).
- Очікувані результати: Опишіть, які навички або знання учні повинні отримати після проходження курсу.

2. Створення контенту

- Вибір теми: Оберіть теми, що будуть цікавими та релевантними для учнів.
- Формат контенту: Використовуйте різні формати (пости, сторіз, IGTV, Reels) для різноманітності матеріалів. Наприклад:
 - Пости: Інфографіка зі словами та їх значеннями.
 - Сторіз: Короткі вікторини або опитування для закріплення матеріалу.

- Reels: Короткі відео з поясненнями граматичних правил або вимови.

3. Інтерактивність та залучення учнів

- Зворотній зв'язок: Заохочуйте учнів залишати коментарі, ставити запитання або брати участь у дискусіях.
- Челенджі та завдання: Створюйте інтерактивні завдання, наприклад, написати пост з новими словами чи зняти коротке відео з використанням вивчених фраз.

4. Планування розкладу публікацій

- Частота публікацій: Регулярність публікацій важлива для підтримки інтересу. Плануйте публікації кілька разів на тиждень.
- Час публікацій: Визначте оптимальний час для публікацій, коли учні найбільш активні.

5. Моніторинг та оцінка ефективності

- Аналіз взаємодій: Використовуйте аналітику Instagram для оцінки, як учні взаємодіють із контентом (лайки, коментарі, перегляди).
- Оцінка прогресу: Проводьте регулярні опитування або тести для оцінки засвоєння матеріалу.

6. Адаптація та вдосконалення

- Збір зворотного зв'язку: Запитуйте в учнів, які типи контенту їм подобаються та що вони хотіли б змінити.
- Коригування стратегії: Вносьте зміни на основі зворотного зв'язку та аналітики для покращення навчального процесу.

7. Додаткові ресурси

- Посилання на корисні матеріали: Додавайте до постів посилання на додаткові ресурси, такі як онлайн-словники, відеоуроки чи підручники.

Дотримуючись цих кроків, можна створити ефективний та захоплюючий навчальний процес з використанням Instagram.

Розділ 4. Ефективність перевірки запропонованої методики та аналіз її результатів.

4.1. Ефективність методики використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності.

Використання Instagram як інструменту для формування лексичної компетентності є сучасним та ефективним підходом, що має низку переваг у навчальному процесі. Ось основні аспекти, які свідчать про ефективність цієї методики:

1. Візуальна привабливість та інтерактивність

Instagram – це платформа, що базується на візуальному контенті, який легко засвоюється і приваблює увагу учнів. Публікації з використанням зображень, відео та графіки допомагають краще зрозуміти значення нових слів. Інтерактивні елементи, такі як опитування та вікторини в сторіз, сприяють активному залученню учнів до процесу навчання, роблячи його цікавим і захоплюючим.

Пост із зображенням: *"Das heutige Wort ist 'Nachhaltigkeit'. Es bedeutet, dass Ressourcen auf eine Weise genutzt werden, die zukünftigen Generationen nicht schadet. Wie könnt ihr in eurem Alltag nachhaltiger sein? Schreibt es in die Kommentare!"*

2. Регулярна практика

Завдяки регулярності публікацій учні отримують постійний доступ до нової лексики. Можливість щодня стикатися з новими словами в різних контекстах допомагає закріпити їх у пам'яті. Цей постійний контакт зі словами сприяє їх кращому запам'ятовуванню та використанню у реальних ситуаціях.

Щоденний виклик в сторіз: *"Jeden Tag ein neues Wort! Heute: 'Herausforderung'. Wiederhole das Wort und finde ein Beispiel, wie du eine Herausforderung gemeistert hast. Schreibe uns eine Nachricht!"*

3. Реальний мовленнєвий контекст

Instagram дозволяє створювати контент, що відображає реальні життєві ситуації, де учні можуть побачити, як використовуються слова у природних контекстах. Це особливо важливо для формування навичок усного та писемного мовлення, оскільки учні вчаться застосовувати нову лексику у повсякденному житті.

Сценарій ситуації: *"Stell dir vor, du bist im Supermarkt in Deutschland. Du möchtest umweltfreundliche Produkte kaufen. Welche Wörter benutzt du? Beispiel: 'Haben Sie plastikfreie Alternativen?'"*

4. Можливість самостійного та групового навчання

Платформа надає можливість як для самостійної роботи, так і для взаємодії в групах. Учні можуть самостійно переглядати контент у зручний для них час, а також брати участь у групових обговореннях, коментувати пости або ділитися своїми думками, що сприяє колективному навчанню та обміну досвідом.

Групове обговорення в коментарях: *"Teilt eure Meinung! Was bedeutet Freundschaft für euch? Schreibt eure Gedanken mit mindestens zwei neuen Wörtern aus der letzten Woche."*

5. Зворотний зв'язок

Учні мають можливість отримувати швидкий зворотний зв'язок від викладачів або одногрупників у коментарях або через приватні повідомлення. Це дозволяє оперативно виправляти помилки і вдосконалювати мовні навички. Також викладачі можуть відстежувати прогрес учнів, аналізуючи їх активність та якість відповідей.

Форма зворотного зв'язку: *"Hast du Fragen zu den heutigen Wörtern? Schreibe sie in die Kommentare oder schicke uns eine Nachricht. Wir geben dir gerne Feedback!"*

6. Мотивація та залученість

Використання соціальної мережі, яка є популярною серед молоді, підвищує мотивацію до навчання. Учні бачать у цьому сучасний і цікавий спосіб вивчення мови, що стимулює їх активність і прагнення до вдосконалення.

Виклик на участь: *"Zeige uns dein Lieblingsbuch auf Deutsch! Poste ein Bild davon in deiner Story und erkläre mit den neuen Wörtern, warum es dir gefällt. Markiere uns, damit wir es sehen können!"*

7. Різноманітність форматів навчання

Instagram пропонує різноманітні формати контенту, такі як пости, сторіз, Reels та IGTV, які дозволяють урізноманітнити навчальний процес. Це допомагає

адаптувати навчання до різних стилів засвоєння інформації учнями: візуального, аудіального чи кінестетичного.

Відео у Reels: *"In unserem heutigen Reel erklären wir das Wort 'Klimawandel'. Schau dir das Video an und kommentiere mit einem Satz, in dem du das Wort benutzt."*

Використання Instagram у процесі формування лексичної компетентності є ефективною методикою, що дозволяє інтегрувати навчання у повсякденне життя учнів. Завдяки своїй доступності, інтерактивності та можливості регулярного використання, платформа сприяє ефективному засвоєнню нової лексики та її застосуванню у реальних мовленнєвих ситуаціях.

4.2. Результати анкетування старшокласників щодо використання Instagram у навчанні та висновки щодо ефективності запропонованої методики.

Метою цього дослідження було з'ясувати, як користувачі Instagram сприймають корисність та ефективність додатків Instagram для вивчення лексики німецької мови. Для досягнення цієї мети ми застосували описовий якісний метод у цьому питанні. Вибірку складали користувачі Instagram віком від 15 до 17, які підписані на акаунти, що часто публікують матеріали про розвиток мови. У цьому дослідженні використовувалися анкета та інтерв'ю з питаннями щодо впливу використання соціальних мереж на розвиток словникового запасу. Для розповсюдження анкети ми використовували Google Forms, а посилання було надіслано через WhatsApp, після чого ми розповсюдили його серед 20 учасників з 10 питаннями 22 червня 2024 року. Анкета була роздана 35 випадково обраним учасникам, а інтерв'ю проведено з 5 учасниками, які підписані на акаунти з вивчення німецької мови в Instagram.

Ми провели інтерв'ю з кількома користувачами Instagram, які підписані на акаунт "Ich mag Deutsch". Питання, що ставилися під час інтерв'ю, були майже ідентичними до питань анкети, проте також включали певні ситуативні запити та пояснення відповідей, які давали респонденти. Ми поділили результати інтерв'ю на п'ять категорій, а саме: 1) знайомство з Instagram, 2) форма контенту в Instagram, 3) важливість Instagram для тих, хто вивчає лексику німецької мови, 4) вплив Instagram на мотивацію респондентів у навчанні, та 5) недоліки Instagram як засобу вивчення лексики.

Це питання надає результати та аналіз на основі зібраних даних.

Анкета

Для з'ясування факторів, що впливають на старшокласників, ми зосередилися на двох етапах, а саме:

Таблиця 1

№	Заява	ПНЗ (повністю не згоден)	НЗ (не згоден)	Н (нейтрально)	З (згоден)	ПЗ (повністю згоден)
1	Instagram допомагає мені вивчати лексику німецькою мовою	2.9%	0%	11.4%	68.6%	17.1%
2	Instagram дозволяє мені вивчати лексику німецькою в будь-який час і в будь-якому місці	0%	0%	22.9%	45.7%	31.4%
3	Instagram дозволяє мені вибирати тему лексики, з якою я хочу працювати	2.9%	5.7%	28.6%	45.7%	17.1%
4	Instagram робить вивчення німецької лексики простим	0%	0%	17.1%	48.6%	34.3%
5	Використання Instagram для вивчення лексики зміцнює навчання для себе	0%	2.9%	22.9%	37.1%	37.1%
6	Використання Instagram для вивчення лексики німецькою корисне, тому що можна читати в будь-який час	0%	0%	25.7%	42.9%	31.4%
7	Регулярні заняття допомагають значно розширити словниковий запас, відповідно до публікації в Instagram	0%	8.6%	25.7%	42.9%	22.9%
8	Ви можете вивчати	2.9%	2.9%	20%	37.1%	37.1%

№	Заява	ПНЗ (повністю не згоден)	НЗ (не згоден)	Н (нейтрально)	З (згоден)	ПЗ (повністю згоден)
	лексику з публікацій в Instagram через підписи					
9	Використовувати Instagram для вивчення німецької лексики приємно та захопливо	0%	2.9%	14.3%	45.7%	37.1%
10	Instagram полегшує запам'ятовування нових німецьких слів	0%	2.9%	22.9%	40%	34.3%

Згідно з першим твердженням в анкеті, Instagram допомагає користувачам Instagram вивчати лексику німецькою мовою. 17,1% користувачів Instagram повністю погодилися, 68,6% погодилися, 11,4% залишилися нейтральними, 0% не погодилися і 2,9% повністю не погодилися. Згідно з деякими дослідженнями, лексику краще вивчати, коли значення слів представлено, наприклад, через зображення, дію або реальний об'єкт.

Друге твердження полягає в тому, що Instagram дозволяє користувачам вивчати лексику англійською в будь-який час і в будь-якому місці. 31,4% користувачів Instagram повністю погодилися, 45,7% погодилися, 28,9% залишилися нейтральними, 0% не погодилися і 0% повністю не погодилися. З цього можна зробити висновок, що учні старших класів оцінили можливість використовувати Instagram в будь-який час і в будь-якому місці на свій розсуд. Основною перевагою використання Instagram як навчального інструменту є те, що учні вже знайомі з цією платформою.

Третє твердження полягає в тому, що Instagram дозволяє користувачам вибрати тему лексики, з якою вони хочуть працювати. 17,1% користувачів повністю погодилися, 45,7% погодилися, 29,6% користувачів залишилися нейтральними, 5,7% не погодилися і 2,9% повністю не погодилися з цим твердженням. Зроблений висновок на основі відповідей учнів свідчить про те, що вони погоджуються з тим, що відео в Instagram дають їм можливість вибрати

лексику, яку вони хочуть вдосконалювати. Учні можуть знаходити нову англійську термінологію на Instagram за допомогою функції "feeds", яку вони раніше не бачили або не чули.

Четверте твердження стверджує, що Instagram робить вивчення німецької лексики простим. Загалом 34,3% користувачів Instagram повністю погодилися, 48,6% погодилися, 17,1% користувачів залишилися нейтральними, 0% не погодилися і 0% повністю не погодилися. Учні загалом вважають, що Instagram є простим інструментом для вивчення англійської лексики. Це пов'язано з тим, що є багато акаунтів у соціальних мережах, зокрема Instagram, які можна переглядати в будь-який час і в будь-якому місці, і що користувачів соціальних мереж в Україні дуже багато, і їх кількість постійно зростає.

П'яте твердження пояснює, що вивчення лексики через Instagram зміцнює навчання самостійно. 3,71% користувачів Instagram погодилися, 3,71% користувачів повністю погодилися, 23,9% користувачів залишилися нейтральними, 2,9% користувачів не погодилися і 0% користувачів повністю не погодилися з цим твердженням. Можна зробити висновок, що більшість учнів погоджуються з тим, що вивчення лексики німецької мови через Instagram зміцнює самостійне навчання. Як учасники навчального процесу, учні заохочуються до використання незалежності для досягнення своїх навчальних цілей.

Шосте твердження показує, що використання Instagram для вивчення німецької лексики є корисним, оскільки вони можуть переглядати його в будь-який час. 31,4% користувачів Instagram повністю погодилися, 42,9% погодилися, 25,7% користувачів залишилися нейтральними, 0% не погодилися і 0% повністю не погодилися. Учні можуть зробити висновок, що Instagram є хорошим способом для вивчення німецької лексики, оскільки вони можуть переглядати матеріал знову в будь-який момент. Учні можуть зберігати відео онлайн, якщо вони забудуть технічні аспекти онлайн-навчання або якщо після кількох переглядів відео все ще не зрозуміли термінологію, яку вони вивчають.

Сьоме твердження описує, як регулярні заняття допомагають значно розширити їхній словниковий запас, згідно з публікацією в Instagram. 22,9% користувачів Instagram повністю погодилися, 42,9% погодилися, 25,7% користувачів

залишилися нейтральними, 8,6% не погодилися і 0% користувачів повністю не погодилися з цим твердженням. Можна зробити висновок, що старшокласники погоджуються з тим, що Instagram значно збільшує їхній словниковий запас. Крім того, Instagram використовувався на формальних заняттях, при цьому основна увага вчителів була зосереджена на підвищенні залученості учнів.

Восьме твердження стосується того, як користувачі Instagram можуть вивчати лексику з публікацій на Instagram через підписи. 37,1% користувачів Instagram повністю погодилися, 37,1% погодилися, 20% користувачів залишилися нейтральними, 2,9% не погодилися і 2,9% користувачів повністю не погодилися з цим твердженням. Можна зробити висновок, що учні погоджуються з тим, що підписи на Instagram сприяють вивченню лексики. Ми відзначаємо, що Instagram пропонує кілька висловлювань, підписів та відео на тему німецької мови, які повинні бути дуже цікавими з надією, що глядачі будуть розважатися, а читачі не занудьгують.

Дев'яте твердження демонструє, як використання Instagram для вивчення німецької лексики є приємним і захоплюючим. 37,1% користувачів Instagram повністю погодилися, 45,7% погодилися, 14,3% користувачів залишилися нейтральними, 2,9% не погодилися і 0% користувачів повністю не погодилися з цим твердженням. Для того, щоб зберегти залученість глядачів і не дозволити їм втратити інтерес, ми зібрали багато цікавих зауважень, підписів і відео щодо німецької мови. Ми також стверджуємо, що використання Instagram для навчання робить процес навчання приємним і радісним.

Останнє твердження стосується того, що Instagram полегшує запам'ятовування нових німецьких слів. 34,3% користувачів Instagram повністю погодилися, 40% погодилися, 22,9% користувачів залишилися нейтральними, 2,9% не погодилися і 0% користувачів повністю не погодилися з цим твердженням. Можна зробити висновок, що старшокласники погоджуються з тим, що Instagram допомагає їм легше згадувати нові німецькі слова. Згідно з нашим дослідженням, використання фільтрів Instagram може значно покращити розуміння нової лексики учнями.

Висновки

Соціальні мережі можуть сприяти користувачам у спілкуванні та обміні інформацією з іншими людьми. Instagram є однією з популярних соціальних мереж для спілкування з іншими через обмін фотографіями, відео або прямими повідомленнями. Ця популярність Instagram робить його потенційним інструментом для розвитку навичок німецької мови.

Навичка німецької мови – це здатність спілкуватися, розуміти та продукувати інформацію, що передається англійською мовою. Це дослідження зосереджується на аналізі ролі Instagram та активності учнів у використанні цієї платформи для розвитку їхніх навичок німецької мови, зокрема лексичних навичок.

Лексична компетентність – це складова комунікативної компетентності, яка означає здатність людини правильно й доречно використовувати лексичні засоби мови в усному та писемному мовленні. Вона включає знання значень слів, їх граматичних форм, сполучуваності, синонімії, антонімії, фразеології, а також уміння застосовувати лексику відповідно до контексту та мовленнєвої ситуації.

Розвинена лексична компетентність дозволяє ефективно висловлювати думки, розуміти мовлення інших і забезпечує повноцінну комунікацію в різних сферах спілкування.

Сучасні цифрові технології значно змінюють підходи до вивчення німецької лексики, роблячи цей процес більш гнучким, інтерактивним і персоналізованим. Завдяки широкому спектру цифрових інструментів та ресурсів, навчання стає ефективнішим і доступнішим для різних категорій користувачів.

Основні особливості навчання німецької лексики у цифровому середовищі:

1. Мультимедійний підхід. Поєднання текстової, аудіо- та відеоінформації допомагає активізувати різні канали сприйняття інформації. Наприклад, відеоуроки, подкасти, інтерактивні вправи сприяють кращому запам'ятовуванню нових слів та їх правильному використанню.

2. Інтерактивні платформи та мобільні додатки. Використання ресурсів, таких як Duolingo, Babbel, Memrise, Quizlet, Anki, забезпечує доступ до інтерактивних вправ, карток для запам'ятовування слів та алгоритмів повторення, що сприяє ефективному засвоєнню лексики.

3. Гейміфікація навчального процесу. Системи нагород, рівні, бали та завдання, що використовуються у мовних додатках, стимулюють мотивацію до регулярного навчання. Наприклад, користувач отримує нагороди за правильні відповіді або виконання певних завдань.

4. Автентичний контент. Соціальні мережі (Instagram, TikTok, YouTube), блоги, форуми та сайти новин надають можливість працювати з реальними мовними матеріалами, що містять сучасну лексику, ідіоми та фразеологізми.

5. Персоналізоване навчання. Завдяки адаптивним алгоритмам, цифрові платформи можуть підбирати навчальний контент відповідно до рівня знань, інтересів та швидкості засвоєння матеріалу конкретного користувача.

6. Можливість комунікації з носіями мови. Чати, відеоконференції, мовні клуби та платформи для обміну мовним досвідом (наприклад, Tandem, HelloTalk) дозволяють практикувати німецьку лексику в реальному спілкуванні з носіями мови.

7. Автоматизоване тестування та контроль знань. Онлайн-тести та вправи з миттєвим зворотним зв'язком допомагають швидко оцінювати рівень засвоєння лексики, аналізувати помилки та коригувати навчальний процес.

8. Мобільність та гнучкість навчання. Завдяки смартфонам, планшетами та ноутбукам користувачі можуть навчатися в будь-який час і в будь-якому місці, що робить процес вивчення мови більш комфортним та ефективним.

9. Оновлюваність матеріалів. Цифрові ресурси дозволяють швидко оновлювати навчальний контент відповідно до сучасних мовних тенденцій, додаючи нову лексику, теми та інтерактивні завдання.

10. Соціальна взаємодія та обмін досвідом. Завдяки онлайн-спільнотам, форумам та соціальним мережам, учні можуть ділитися власними напрацюваннями, ставити запитання та отримувати підтримку від інших учасників.

Цифрові технології відкривають широкі можливості для ефективного засвоєння німецької лексики, роблячи навчальний процес більш доступним, різноманітним та цікавим. Використання інтерактивних платформ, мобільних

додатків, автентичного контенту та комунікації з носіями мови сприяє формуванню стійких лексичних навичок, що є ключовим аспектом у вивченні іноземної мови.

Використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності є ефективним і сучасним методом, який сприяє розвитку мовних навичок через інтерактивний і мультимедійний контент. Завдяки своїй візуальній природі, Instagram дозволяє поєднувати текстову, аудіо- та відеоінформацію, що сприяє кращому засвоєнню лексичних одиниць, їх контекстуального використання та запам'ятовування.

Перевагами використання Instagram у вивченні німецької мови є:

1. Автентичність контенту – користувачі мають доступ до реальних публікацій носіїв мови, що дозволяє знайомитися з сучасною лексикою, ідіомами та сленгом.
2. Інтерактивність та залученість – коментарі, сторіс, відео та тести допомагають створювати динамічне навчальне середовище.
3. Візуальна підтримка – зображення, меми, інфографіки та відео сприяють кращому запам'ятовуванню нових слів і виразів.
4. Мобільність та доступність – можливість навчатися в будь-який час і в будь-якому місці.
5. Мотивація та персоналізація – можливість обирати цікаві теми та підписуватися на освітні сторінки або німецькомовних блогерів.

Однак існують і певні виклики: фрагментованість інформації, ризик натрапити на граматично або лексично некоректний контент, а також необхідність самоконтролю та усвідомленого підходу до навчання.

Загалом, Instagram є потужним інструментом для розширення лексичного запасу та формування лексичної компетентності у німецькій мові, особливо при його поєднанні з іншими методами навчання, такими як традиційні підручники, мовні курси та спілкування з носіями мови.

Нами було проведено перевірку ефективності методики використання Instagram у процесі формування німецькомовної лексичної компетентності та представлено результати анкетування старшокласників щодо використання Instagram у навчанні.

Ми дійшли до наступних висновків щодо ефективності запропонованої методики:

- Більшість учасників висловилися позитивно щодо використання Instagram для вивчення лексики німецькою мовою. Це підтверджують високі відсотки тих, хто погоджується або повністю погоджується з висловленими твердженнями, зокрема на питання щодо зручності, ефективності та мотивації.
- Особливо високо оцінено зручність у вивченні лексики в будь-який час та місце, а також простота запам'ятовування нових слів за допомогою Instagram.
- Деякі учасники вказали, що навчання через пости та підписи на Instagram є корисним і приємним процесом, що свідчить про високий рівень зацікавленості та мотивації до навчання.

Список використаної літератури:

1. Бабушко, С. Р. *English for Tourism Students: навч. посібник з дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» для студентів спеціальності 242 «Туризм» (англ. мовою)*. К. Звенигородка: КП «ЗВПП», 2016. 162 с.
2. Бориско, Н. Ф. *Методика формування комунікативної компетентності в навчанні іноземних мов*. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011.
3. Бориско, Н. Ф. Формування лексичної компетентності у студентів у процесі навчання іноземних мов. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*, 2017, Вип. 68, с. 78–83.
4. Бориско, Н. Ф. Стратегічні аспекти навчання іноземної мови в сучасній освіті. Харків: Основа, 2018.
5. Колесник, В. М. Лексична компетентність як складова комунікативної компетентності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філологія*, 2014, Вип. 4(2), с. 45–48.
6. Лялевська, Г. Диференціація навчання через групові форми навчання. *Краєзнавство. Географія. Туризм*, 2004, № 6, с. 4–6.
7. Медведєва, Т. С. Проблеми систематизації лексичного матеріалу в процесі навчання іноземних мов. *Освіта і наука*, 2015, Т. 21, № 1, с. 56–62.
8. Мельничук, Т. Соціальні мережі як засіб розвитку мовних навичок у студентів: роль Instagram у вивченні мов. *Український педагогічний журнал*, 2019, № 1(24), с. 73–80.
9. Мілютіна, З. Т. Впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках іноземної мови. *Управління школою*, 2005, № 19–21, с. 49–51.
10. Ніколаєва, С. Ю. *Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах*. Київ: Ленвіт, 1999. 328 с.
11. Ніконова, І. Інтернет-технології та їх використання у процесі вивчення іноземних мов: на прикладі Instagram. *Вісник наукових досліджень у галузі освіти*, 2020, № 3(12), с. 45–58.
12. Петрушенко, Л. П. Сучасні підходи до формування лексичної компетентності. *Іноземна філологія*, 2018, Вип. 35, с. 112–117.

13. Akhiar, A., Mydin, A.-A., & Kasuma, S. A. Students' perceptions and attitudes toward the use of Instagram in English language writing. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 2017, pp. 47–72.
14. Al-Ali, S. Embracing the selfie craze: exploring the possible use of Instagram as a language mLearning tool. *Issues and Trends in Educational Technology*, 2014, Vol. II(2), pp. 1–16.
15. Amâncio, M. “Put it in your story”: digital storytelling in Instagram and Snapchat stories. *UPPSALA UNIVERSITET*, 2017, 102 p.
16. Apriyanti, D., Syofiani, D., Ramadhan, S., & Mukhaiyar, D. Improving Students Public Speaking Skill through Instagram. *Atlantis Press. Proceedings of the 1st International Conference on Language, Literature and Education (ICLLE)*, 2018, Vol. 263, pp. 268–271. DOI: <https://doi.org/10.2991/iclle-18.2018.45>.
17. Bachman, L. F. *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford: Oxford University Press, 1990.
18. Bachman, L. F., & Palmer, A. S. *Language Testing in Practice: Designing and Developing Useful Language Tests*. Oxford: Oxford University Press, 1996.
19. Beyranvand, S., & Rahmatollahi, M. The Effects of MALL on Language Learners' Mastery of Technical Collocation: Use of Instagram and Adobe Connect. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 2021, Vol. 12(11), pp. 6697–6709.
20. Canale, M. From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. In: Richards, J. C., Schmidt, R. W. (eds.). *Language and Communication*. London: Longman, 1983, pp. 2–27.
21. Canale, M., & Swain, M. Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics*, 1980, Vol. 1(1), pp. 1–47.
22. Celce-Murcia, M., Dörnyei, Z., & Thurrell, S. Communicative Competence: A Pedagogically Motivated Model with Content Specifications. *Issues in Applied Linguistics*, 1995, Vol. 6(2), pp. 5–35.

23. Czajka-Zegradska, J. Intercultural Communicative Competence in Foreign Language Teaching. *Journal of Language and Cultural Education*, 2015, Vol. 3(2), pp. 34–45.
24. Handayani, F. Instagram as a teaching tool? really? *Proceedings of the Fourth International Seminar on English Language and Teaching*, 2016, pp. 320–327.
25. Hymes, D. Two Types of Linguistic Relativity. In: Bright, W. (ed.). *Sociolinguistics*. The Hague: Mouton Publishers, 1966.
26. Hymes, D. On Communicative Competence. In: Pride, J. B., Holmes, J. (eds.). *Sociolinguistics: Selected Readings*. Harmondsworth: Penguin Books, 1972, pp. 269–293.
27. Isazadeh, P., Makui, S. M. Z., & Ansarian, L. Effect of Instructional vs. Authentic Video Materials on Introvert and Extrovert Iranian EFL Learners' Vocabulary Learning. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 2016, Vol. 4(4). DOI: <https://doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.4n.4p.1>.
28. Khalitova, L., & Gimaletdinova, G. Mobile technologies in teaching English as a foreign language in higher education: a case study of using mobile application Instagram. *Proceedings of ICERI2016 Conference*, 2016, pp. 6155–6161.
29. Khalitova, L., & Gulnara, G. Instagram: mobile application in teaching EFL at university level. *Research and Innovation*, 2016, pp. 6155–6161.
30. Lewis, M. The Lexical Approach: The State of ELT and a Way Forward. Hove: Language Teaching Publications, 1993.
31. Mansor, N., & Rahim, N. A. Instagram in ESL classroom. *Man In India*, 2017, Vol. XX(97), pp. 107–114.
32. Merriam-Webster. Vocabulary. *Merriam-Webster Dictionary*, 1828. Available at: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/vocabulary>.
33. Nation, I. S. P. Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
34. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

35. Salsabila, A. M. The Effectiveness of Online Learning English Through Instagram To Improve Students' Vocabulary on Grade Eleven of Senior High School 21 Makassar. Makassar: Universitas Hasanuddin, 2021.
36. Savignon, S. J. Communicative Competence: Theory and Classroom Practice. Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1983.
37. Savignon, S. J. Communicative Language Teaching: Linguistic Theory and Classroom Practice. In: Savignon, S. J. (ed.). *Interpreting Communicative Language Teaching: Contexts and Concerns in Teacher Education*. New Haven: Yale University Press, 2002, pp. 1–27.
38. Schmitt, N. Vocabulary in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
39. Shazali, S. S., Shamsudin, Z. H., & Yunus, M. M. Instagram: a platform to develop student's writing ability. *International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences*, 2019, Vol. IX(1), pp. 88–98.
40. Sirait, J. B., & Marlina, L. Using Instagram as a tool for online peer review activity in writing descriptive text for senior high school. *Journal of English Language Teaching*, 2018, Vol. XII(1), pp. 291–302.
41. Vianty, M., & Rasilia, P. The use of Instagram to promote reading interest and build student characters. *English Education Study Program Sriwijaya University*, 2014, pp. 247–253.
42. Vianti, P., & Palmi, R. Instagram as a language learning tool: A modern way to develop vocabulary and communication skills. 2014.

Zusammenfassung

Im Zeitalter der Globalisierung empfinden die Menschen eine wachsende Abhängigkeit von Technologien, da sämtliche Möglichkeiten nur einen Klick entfernt sind. Technologien durchdringen nahezu alle Bereiche menschlicher Tätigkeit. Der effizienteste Zugang zu diesen Technologien erfolgt über die Nutzung des Smartphones. Gegenwärtig erlaubt es uns die Verfügbarkeit von Mobiltelefonen mit Internetzugang, mehrere soziale Netzwerke gleichzeitig zu verwenden und diese jederzeit und an jedem Ort zu nutzen, sofern eine Internetverbindung besteht. Dadurch wird der Informationsfluss sowohl umfangreicher als auch schneller. Zur sozialen Interaktion können zahlreiche Plattformen genutzt werden, die als soziale Netzwerke bezeichnet werden und einen unmittelbaren Zugang zu gesellschaftlichen Informationen ermöglichen.

Mit dem Aufkommen einer moderneren und vielfältigeren Epoche haben soziale Netzwerke an Popularität in der breiten Öffentlichkeit gewonnen, insbesondere unter der jungen Generation. Da die meisten jungen Menschen und Studierenden soziale Netzwerke nutzen, kann dies den Zugang zu Lernmaterialien oder Wissen erleichtern. Eine der Möglichkeiten der Nutzung sozialer Netzwerke besteht darin, den Unterricht im Klassenzimmer zu ergänzen. Soziale Netzwerke werden häufig zum Sprachenlernen eingesetzt, insbesondere zum Erwerb des Wortschatzes. Wortschatz stellt einen wesentlichen Bestandteil des Unterrichts dar. Heute können wir unseren Wortschatz erweitern, indem wir Beiträge anderer Nutzer in sozialen Netzwerken lesen.

Der Wortschatz ist das erste Element und eine grundlegende Komponente der englischen Sprache, weshalb Studierende ihn beherrschen müssen. Denn durch das Erlernen des Wortschatzes erwerben sie zugleich die Fähigkeiten des Sprechens, Hörens, Lesens und Schreibens.

Zur Entwicklung der lexikalischen Kompetenz gehört eine interessante Technik zur Erweiterung des Wortschatzes: die Nutzung der Internetfunktionen. Neue Technologien im Bereich des Deutschunterrichts beruhen auf der Überzeugung, dass die Beherrschung der Sprachstruktur wichtiger ist als der reine Erwerb von Vokabeln.

Nutzerinnen und Nutzer erkennen soziale Netzwerke als eine leistungsstarke Ressource an, die es ermöglicht, Sprachkompetenzen – darunter Grammatik, Wortschatz und Aussprache – zu verbessern. Dies wurde insbesondere während der Pandemie in den

Jahren 2020 und 2021 bedeutsam, als sich Instagram zu einem Instrument entwickelte, das den Ansatz des Fremdsprachenlernens grundlegend veränderte. Es ist deutlich zu erkennen, dass Interaktion und Lernen untrennbar miteinander verbunden sind, sodass dieser Prozess wissenschaftliche Theorien bestätigt, die von der Annahme ausgehen, dass Online-Lernen dazu tendiert, den Unterricht im Klassenzimmer zu verdrängen.

Instagram ist ein visuelles soziales Netzwerk, das die Bedeutung der Ästhetik hervorhebt. Instagram ermöglicht es den Nutzerinnen und Nutzern, sich auszudrücken – beispielsweise durch das Verfassen von Bild- oder Videountertiteln –, Informationen zu teilen, mit anderen zu interagieren, ihre Freizeit zu gestalten und sich sogar zu unterhalten.

Heute finden wir eine Vielzahl wissenschaftlicher Arbeiten, die sich mit der Problematik der Entwicklung fremdsprachlicher lexikalischer Kompetenz unter Einsatz sozialer Netzwerke befassen. Allerdings existieren nur vereinzelte Forschungsbeiträge, die den Einsatz von Instagram im Prozess der Ausbildung deutschsprachiger Kompetenz thematisieren. Dies hat uns dazu veranlasst, die Problematik eingehender zu untersuchen und ihre Aktualität hervorzuheben.

Mit der Entwicklung der fremdsprachlichen lexikalischen Kompetenz beschäftigen sich zahlreiche ukrainische Wissenschaftler, darunter: B. W. Beljajew, W. D. Borschtschowecka, S. M. Buchatska, P. B. Gurwitsch, W. S. Kondratjewa, S. M. Kornjewa, H. W. Kudrjawska u. a. Unter den ausländischen Forschern sind zu nennen: I. S. P. Nation, N. Schmitt, B. Laufer, S. Webb, P. Meara, R. Carter. Zahlreiche Arbeiten sowohl ukrainischer als auch internationaler Wissenschaftler sind dem Einsatz sozialer Netzwerke und mobiler Anwendungen für das Fremdsprachenlernen sowie die Verbesserung sprachlicher Kompetenzen in verschiedenen Tätigkeitsbereichen gewidmet. Jedoch behandeln nur einzelne Studien den Einsatz von Instagram im Prozess der Erweiterung lexikalischer Kenntnisse. Dazu gehören u. a. T. Rosumna, I. Hotsynets, T. Melnytschuk, N. Mansor, N. Rahim, J. Mompean, F. Handayani, L. Khalitova, G. Gulnara.

Vor diesem Hintergrund besteht das Ziel unserer Forschung in der Umsetzung eines Modells zur Ausbildung der lexikalischen Kompetenz von Oberstufenschülerinnen und -schülern im Deutschunterricht unter Einsatz von Instagram.

Das Forschungsobjekt ist die Nutzung von Instagram im Prozess der Ausbildung deutschsprachiger lexikalischer Kompetenz.

Der Forschungsgegenstand ist die Methodik des Einsatzes von Instagram im Prozess der Entwicklung der lexikalischen Kompetenz von Oberstufenschülerinnen und -schülern sowie deren Effektivität.

Ziel und Gegenstand der Forschung bestimmen ihre Hauptaufgaben:

- die Definition des Begriffs *lexikalische Kompetenz* und ihrer Struktur darzustellen;
- die lexikalische Kompetenz als Bestandteil der kommunikativen Kompetenz zu charakterisieren;
- die Besonderheiten des Lernens des deutschen Wortschatzes im Kontext digitaler Technologien zu beschreiben;
- die Möglichkeiten von Instagram für didaktische Zwecke zu skizzieren;
- die Analyse von Lerninhalten auf Instagram durchzuführen: Beispiele und Empfehlungen;
- die Zweckmäßigkeit des Einsatzes von Instagram für den interaktiven Wortschatzunterricht nachzuweisen;
- die Entwicklung methodischer Empfehlungen für die Nutzung von Instagram zu präsentieren;
- die Planung des Lernprozesses unter Einsatz von Instagram auszuarbeiten;
- die Effektivität der Methodik des Einsatzes von Instagram im Prozess der Ausbildung der deutschsprachigen lexikalischen Kompetenz experimentell zu belegen;
- die Ergebnisse einer Befragung von Oberstufenschülerinnen und -schülern zur Nutzung von Instagram im Unterricht sowie die Schlussfolgerungen zur Wirksamkeit der vorgeschlagenen Methodik darzustellen.

Im Verlauf der Arbeit werden folgende Forschungsmethoden angewandt:

1. kritische Analyse der wissenschaftlichen und methodischen Literatur zu diesem Problemfeld;
2. Untersuchung und Verallgemeinerung positiver Erfahrungen von Lehrkräften, die im Rahmen der Kommunikation gewonnen wurden;
3. Beobachtung des Unterrichtsprozesses im Fach Deutsch.

Die wissenschaftliche Neuheit der Untersuchung besteht darin, dass in der Arbeit der Versuch unternommen wird, die Methodik des Einsatzes von Instagram im

Prozess der Ausbildung der deutschsprachigen lexikalischen Kompetenz in der Oberstufe zu modifizieren.

Die theoretische Bedeutung der Arbeit liegt in der theoretischen Begründung der Zweckmäßigkeit der Ausbildung der phonetischen, lexikalischen und grammatischen Kompetenzen der Schülerinnen und Schüler der Oberstufe in englischer Sprache als wesentliche Bestandteile der Sprachkompetenz.

Der praktische Wert der Untersuchung besteht in der Zweckmäßigkeit und Effektivität der Methodik des Einsatzes von Instagram im Prozess der Ausbildung der deutschsprachigen lexikalischen Kompetenz. Dies ermöglicht es, die vorgeschlagenen methodischen Empfehlungen in der Praxis anzuwenden.

Die Struktur der Arbeit: Die Masterarbeit besteht aus einer Einleitung, vier Kapiteln, Schlussfolgerungen, dem Literaturverzeichnis sowie Zusammenfassungen in deutscher und englischer Sprache.

In der **Einleitung** werden die Aktualität und Neuheit des untersuchten Themas dargelegt, die Hauptprobleme, das Objekt und der Gegenstand, Ziel, Aufgaben, methodologische Basis, praktischer Wert und Forschungsmethoden begründet.

Kapitel 1 „Theoretische Grundlagen der Ausbildung lexikalischer Kompetenz“ behandelt den Begriff der lexikalischen Kompetenz und ihre Struktur, charakterisiert die lexikalische Kompetenz als Bestandteil der kommunikativen Kompetenz und beschreibt die Besonderheiten des Lernens des deutschen Wortschatzes im Kontext digitaler Technologien.

Kapitel 2 „Instagram als Instrument des Wortschatzlernens“ skizziert die Möglichkeiten von Instagram für didaktische Zwecke, bietet eine Analyse von Lerninhalten auf Instagram (Beispiele und Empfehlungen) und präsentiert die Nutzung von Instagram für den interaktiven Wortschatzunterricht.

Kapitel 3 „Methodik des Einsatzes von Instagram im Prozess der Ausbildung lexikalischer Kompetenz“ stellt die Entwicklung methodischer Empfehlungen für die Nutzung von Instagram vor und beschreibt die Planung des Lernprozesses mit Instagram.

Kapitel 4 „Wirksamkeit der Überprüfung der vorgeschlagenen Methodik und Analyse ihrer Ergebnisse“ weist die Effektivität der Methodik des Einsatzes von

Instagram im Prozess der Ausbildung der deutschsprachigen lexikalischen Kompetenz nach, präsentiert die Ergebnisse einer Befragung von Oberstufenschülerinnen und -schülern zur Nutzung von Instagram im Unterricht sowie die Schlussfolgerungen zur Wirksamkeit der vorgeschlagenen Methodik.

Wir sind zu folgenden Schlussfolgerungen hinsichtlich der Effektivität der vorgeschlagenen Methode gelangt:

- Die Mehrheit der Teilnehmer äußerte sich positiv zur Nutzung von Instagram beim Erlernen des deutschen Wortschatzes. Dies wird durch hohe Prozentsätze derjenigen bestätigt, die den geäußerten Aussagen zustimmen oder voll zustimmen, insbesondere in Bezug auf Benutzerfreundlichkeit, Effektivität und Motivation.

- Besonders hoch bewertet wurde die Möglichkeit, den Wortschatz jederzeit und überall zu lernen, sowie die Einfachheit, neue Wörter mithilfe von Instagram zu merken.

- Einige Teilnehmer gaben an, dass das Lernen durch Posts und Bildunterschriften auf Instagram ein nützlicher und angenehmer Prozess ist, was auf ein hohes Maß an Interesse und Lernmotivation hinweist.

Summary

In the age of globalization, people experience a growing dependence on technology, as all possibilities are just a click away. Technology permeates nearly all areas of human activity. The most efficient access to these technologies is through the use of smartphones. Currently, the availability of mobile phones with internet access allows us to use multiple social networks simultaneously and access them anytime and anywhere, as long as there is an internet connection. This makes the flow of information both broader and faster. Numerous platforms can be used for social interaction; these are referred to as social networks and provide immediate access to societal information.

With the advent of a more modern and diverse era, social networks have gained popularity among the general public, especially among the younger generation. Since most young people and students use social networks, this can facilitate access to learning materials or knowledge. One way of using social networks is to complement classroom instruction. Social networks are often employed for language learning, particularly for vocabulary acquisition. Vocabulary is an essential component of instruction. Today, we can expand our vocabulary by reading posts from other users on social networks.

Vocabulary is the primary element and a fundamental component of the English language, which students must master. By learning vocabulary, they simultaneously acquire the skills of speaking, listening, reading, and writing.

An interesting technique for developing lexical competence involves expanding vocabulary through the use of internet functionalities. New technologies in the field of German language teaching are based on the belief that mastering the structure of the language is more important than merely acquiring vocabulary.

Users recognize social networks as a powerful resource that enables the improvement of language skills—including grammar, vocabulary, and pronunciation. This became particularly significant during the pandemic in 2020 and 2021, when Instagram emerged as a tool that fundamentally changed the approach to foreign language learning. It is clear that interaction and learning are inseparably linked, confirming scientific theories that assume online learning tends to supplement or even replace traditional classroom instruction.

Instagram is a visual social network that emphasizes the importance of aesthetics. It allows users to express themselves—for example, by writing captions for photos or videos—share information, interact with others, organize their leisure time, and even entertain themselves.

Today, there is a wide range of scholarly work addressing the development of foreign language lexical competence through the use of social networks. However, only a few studies focus specifically on the use of Instagram in the process of developing German language competence. This motivated us to investigate the issue more thoroughly and highlight its **relevance**.

The development of foreign language lexical competence has been studied by numerous Ukrainian scholars, including B. W. Belyayev, W. D. Borshchovetska, S. M. Buchatska, P. B. Gurvich, W. S. Kondratyeva, S. M. Kornyeva, H. W. Kudryavska, among others. Among international researchers, notable figures include I. S. P. Nation, N. Schmitt, B. Laufer, S. Webb, P. Meara, and R. Carter. Many studies by both Ukrainian and international scholars focus on the use of social networks and mobile applications for foreign language learning and the improvement of linguistic competencies across various domains. However, only a few studies examine the use of Instagram specifically in the process of expanding lexical knowledge, including works by T. Rosumna, I. Hotsynets, T. Melnytschuk, N. Mansor, N. Rahim, J. Mompean, F. Handayani, L. Khalitova, and G. Gulnara.

Against this background, **the aim of our research** is to implement a model for developing lexical competence in upper secondary students in German language classes using Instagram.

The research object is the use of Instagram in the process of developing German lexical competence.

The research subject is the methodology of using Instagram in the process of developing the lexical competence of upper secondary students and its effectiveness.

The aim and subject of the research determine its main **tasks**:

- to define the concept of lexical competence and its structure;
- to characterize lexical competence as a component of communicative competence;

- to describe the features of learning German vocabulary in the context of digital technologies;
- to outline the possibilities of using Instagram for didactic purposes;
- to analyze learning content on Instagram, providing examples and recommendations;
- to demonstrate the appropriateness of using Instagram for interactive vocabulary instruction;
- to develop methodological recommendations for the use of Instagram;
- to design the learning process using Instagram;
- to experimentally confirm the effectiveness of the methodology of using Instagram in developing German lexical competence;
- to present the results of a survey of upper secondary students regarding the use of Instagram in the classroom and draw conclusions about the effectiveness of the proposed methodology.

The following **research methods** are applied in the course of the study:

1. Critical analysis of scientific and methodological literature in this field;
2. Examination and generalization of positive experiences of teachers gained through communication;
3. Observation of the German language teaching process.

The scientific novelty of the study lies in the attempt to modify the methodology of using Instagram in the process of developing German lexical competence at the upper secondary level.

The theoretical significance of the study consists in theoretically substantiating the appropriateness of developing the phonetic, lexical, and grammatical competencies of upper secondary students in English as essential components of language competence.

The practical value of the study lies in the appropriateness and effectiveness of the methodology for using Instagram in the process of developing German lexical competence. This enables the practical application of the proposed methodological recommendations.

Structure of the work: The master's thesis consists of an introduction, four chapters, conclusions, a bibliography, and summaries in German and English. The introduction presents the relevance and novelty of the researched topic, outlines the main problems, the object and subject, aim, tasks, methodological basis, practical value, and research methods.

Chapter 1, "Theoretical Foundations of Developing Lexical Competence," addresses the concept of lexical competence and its structure, characterizes lexical competence as a component of communicative competence, and describes the features of learning German vocabulary in the context of digital technologies.

Chapter 2, "Instagram as a Tool for Vocabulary Learning," outlines the possibilities of using Instagram for didactic purposes, provides an analysis of learning content on Instagram (examples and recommendations), and presents the use of Instagram for interactive vocabulary instruction.

Chapter 3, "Methodology of Using Instagram in the Process of Developing Lexical Competence," presents the development of methodological recommendations for using Instagram and describes the planning of the learning process with Instagram.

Chapter 4, "Effectiveness of the Proposed Methodology and Analysis of Its Results," demonstrates the effectiveness of the methodology of using Instagram in the process of developing German lexical competence, presents the results of a survey of upper secondary students regarding the use of Instagram in the classroom, and draws conclusions on the effectiveness of the proposed methodology.